

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA INFORMACIJSKE I KOMUNIKACIJSKE ZNANOSTI
KATEDRA ZA ARHIVISTIKU I DOKUMENTALISTIKU

Diplomski rad

**INTEGRIRANI INFORMACIJSKI SUSTAV
MEDIJSKOG ARHIVA**

Jelena Markov

Mentor : red. prof. dr. sc. Hrvoje Stančić

Neposredni voditelj: izv. prof. dr. sc. Ljerka Luić

Zagreb, ožujak 2018.

Sadržaj

1. Uvod.....	3
1.1. Predmet i cilj rada.....	3
1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja.....	3
1.3. Sadržaj i struktura rada.....	4
1.4. Hipoteza rada.....	4
2. Integrirani informacijski sustavi.....	5
2.1. Pojam informacije.....	5
2.2. Informacijski sustavi.....	7
2.3. Povijest razvoja informacijskih sustava.....	8
2.4. Razvoj informacijskog sustava.....	9
2.5. Ciljevi informacijskog sustava.....	11
2.6. Dijelovi informacijskog sustava.....	12
2.7. Integrirani informacijski sustav (IIS).....	13
3. Medijski arhiv.....	15
3.1. Pojmovno određenje i primjer HRT-a.....	15
3.2. Informacijski sustav medijskog arhiva.....	16
3.2.1. Postupak informacijske obrade audiovizualnog gradiva.....	17
3.2.2. Klasifikacija audiovizualnog gradiva.....	34
3.2.3. Audiovizualno gradivo.....	37
3.2.4. Fono gradivo.....	48
3.2.5. Notno, foto, multimedijalno i drugo gradivo.....	55
4. IIS medijskog arhiva.....	60
5. Rezultati istraživanja.....	61
5.1. Komparativna analiza.....	64
5.2. Elaboracija hipoteze.....	65
6. Zaključak.....	66
Zahvala.....	67
Literatura.....	68
Popis slika.....	70
Popis tablica.....	71
Izvori slika.....	71
Sažetak.....	73
Summary.....	74

1. Uvod

Na kolegiju Planiranje i oblikovanje sustava za upravljanje gradivom (PLANOS) čiji je izvođač red. prof. dr. sc. Hrvoje Stančić gostovala je izv. prof. dr. sc. Ljerka Luić s izlaganjem na temu integriranih informacijskih sustava (u daljnjem tekstu: IIS). Izložena tema o integraciji informacijskih sustava i njihovom funkcioniranju te mogućnosti bržeg i lakšeg pretraživanja podataka i informacija, veoma me je zaintrigirala kao potencijalna tema za diplomski rad. Na taj način su podaci kojima korisnik želi pristupiti integrirani na jedno mjesto. To znači da korisnik može pristupiti svim informacijama koje treba o nekoj zadaći, događaju, itd., na jednom mjestu. Ne mora sakupljati podatke s raznih mjesta. Podaci su za korisnika uređeni tako da se informacije koje želi znati o određenoj temi nalaze u jednoj jedinici, bez obzira odakle one dolazile.

Nadalje, praksu sam odrađivala u Hrvatskoj radioteleviziji (u daljnjem tekstu: HRT) te se upoznala s medijskim arhivom koji ima četiri odjela (AV, Fono, foto, novine) i svaki odjel ima svoju bazu podataka odnosno informacijski sustav u kojem su pohranjeni obrađeni podaci. Stoga će fokus diplomskog rada biti usmjeren na izučavanje uloge integriranih informacijskih sustava u domeni medijskog arhiva kao najvećeg i najznačajnijeg stvaratelja audiovizualnih zapisa.

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet rada je primjena integriranog informacijskog sustava u medijskom arhivu, na primjeru HRT-a. U fokusu rada biti će predstavljeno pojmovno određenje IIS-a, značaj informacijskog sustava medijskog arhiva, postupak informacijske obrade i klasifikacija audiovizualnog gradiva, zatim kroz ekrane prikazano fono i notno, foto, multimedijalno i drugo gradivo. Osnovni cilj rada je prikazati istraživanje četiri informacijska sustava medijskog arhiva HRT-a te obrađene metapodatke koji su zajednički u sva četiri sustava predstaviti u tabeli kako bi se dobio temelj izrade IIS-a i tako olakšalo pretraživanje. Također, cilj rada je dokazati postavljenu hipotezu rada.

1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja

Kao izvori podataka korištene su aplikacije Status, Meridio, spremište HRT-a, udžbenici, knjige, leksikon, magistarski radovi, doktorska disertacija, časopisi, web-mjesta i ppt

prezentacija. Metode prikupljanja podataka korištene pri izradi rada su analiza softverskih rješenja i analiza procesa arhiviranja.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Rad se sastoji od šest cjelina. U prvoj uvodnoj cjelini se objašnjava razlog odabira teme, predmet i cilj rada te hipoteza rada. U drugoj cjelini se obrađuju integrirani informacijski sustavi. U trećoj cjelini se razmatra medijski arhiv. U četvrtoj cjelini se daje prikaz IIS-a medijskog arhiva. U petoj cjelini, a na temelju navedenog donose se rezultati istraživanja i elaboracija hipoteze. U šestoj, ujedno i posljednjoj cjelini donosi se zaključak. Rad je strukturiran u tri dijela i sastoji se od uvodnog dijela, razrada teme i zaključka.

1.4. Hipoteza rada

Hipoteza rada: postoji metapodatkovno preklapanje četiriju analiziranih informacijskih sustava na temelju kojeg je moguće reanalizirati integrirani informacijski sustav. Cilj takvog sustava je lakše i brže pretraživanje.

2. Integrirani informacijski sustavi

2.1. Pojam informacije

Želja za posjedovanjem informacija mijenjala je svijet i ljude. Informacije koje su sačuvane još iz doba starih predaka dragocjen su pokazatelj budućim generacijama kako se nekada živjelo i stvaralo u odnosu na današnje vrijeme. Sve do sada stvoreno teži ka tome da bude sačuvano kako s vremenom ne bi bilo zaboravljeno. Nijedna kulturna ustanova ne može sačuvati sva obilježja jednog naroda jer to fizički i prostorno nije moguće. U najširem smislu informacija se može definirati kao skup podataka s odgovarajućim značenjem čime se uklanja ili smanjuje određena granica neizvjesnosti. Podatak je jednostavna neobrađena misaona činjenica koja ima neko značenje te može postojati u bilo kojem obliku bio upotrebljiv ili ne. Podaci mogu biti različitih vrsta:

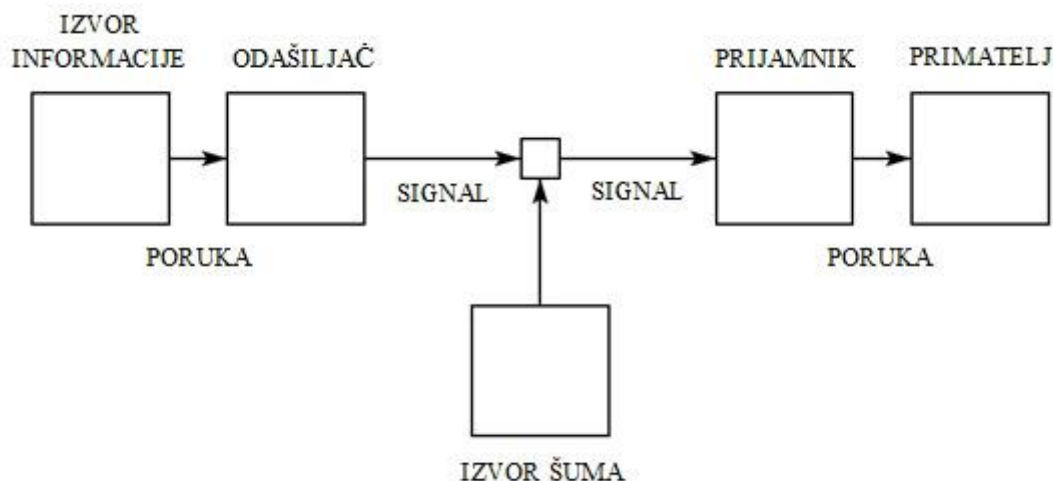
- ❖ alfanumerički (brojevi, slova, specijalni znakovi, priče, knjige)
- ❖ grafički (nacrt, fotografija, umjetnička slika)
- ❖ film (zvukovi i slike koje čovjek može prepoznati kao odvijanje događaja)
- ❖ zvukovni (pjesme, šumovi, buka, ljudski i životinjski glasovi)¹

Uzevši u obzir kontekst, informacija za nekoga može biti podatak ili podatak informacija. Kada se informacija ne može izvući iz podatka ona je izgubljena. U svemu tome je najbitnije kako pojedinac gleda na određeni skup zapisa, kao na podatak, informaciju ili mrlju na papiru. Ako pojedinac ima određeno znanje može izravno preoblikovati informaciju te je drugima prenjeti u obliku poruke. Sam prijenos informacije može biti izravan, prirodnim kanalima, ili posredan, umjetnim kanalima uz pomoć informacijske i komunikacijske tehnologije.

U komunikacijskom procesu izvor informacije šalje poruku preko komunikacijskog kanala prema primatelju. Cilj je da poruka do primatelja stigne u obliku u kakvom je poslana bez ikakvih dodatnih šumova koji su lako mogući. Ako šumovi poremete kvalitetu i integritet prvobitne poruke, do primatelja može doći dezinformacija. Ako izvor informacije želi da do primatelja stigne poruka kakvu on želi poslati u svrhu svojih razloga i ciljeva, onda izvor promijeni originalni informacijski sadržaj dodajući svoj sadržaj do te mjere da se informacija izmjeni djelomično, ali da i dalje ima svoju svrhu i kontekst.

---

¹ Pavlić, M. Informacijski sustavi. Zagreb : Školska knjiga, 2014., str. 22.

Slika 1. Shannonov shematski prikaz komunikacijskog procesa²

Budući da se pojedine informacije ponovo upotrebljavaju te je u tom slučaju veoma bitno arhiviranje jer se tako čuva informacija. Zbog toga je važno da informacija bude dobro strukturirana kako bi se kasnije lakše pronašla. Informacija se u hrvatskom jeziku još naziva i „obavijest“. Ako se kao takva gleda s različitih aspekata, onda su i različite definicije pojma „informacija“, kao npr. događaj, struktura, neizvjesnost, znanstvena činjenica.

- Informacija je izvještaj o čemu i kao takva obavijest o činjenicama.
- Informacija je nešto što smanjuje ili potpuno ukida neodređenost.
- Informacija nam donosi nova saznanja na već ona postojeća koja posjedujemo te se tu govori o promjeni nekog stanja unutar okruženja ili organizacije.
- Kada se posmatra sa stajališta menadžmenta sustava, svaka vrsta znanja koja se može upotrijebiti za upravljanje definira se informacijom.

Informacije se odlikuju raznovrsnošću te kao takva ona može biti dobronamjerna, lažna, hitna, znanstvena, novinska i dr. Kako postoji čitav niz informacija treba znati prepoznati dobru od loše informacije. To se može prepoznati na temelju sljedećih karakteristika: potpunost, relevantnost, razumljivost, dostupnost, točnost, provjerljivost, sigurnost.

Kao što je već spomenuto da bi se informacija lakše pronašla u elektroničkom zapisu treba biti što bolje strukturirana. Gledajući namjenu zapisa dva glavna načina za strukturiranje podataka

² Domović, R., Metodologija provođenja informacijskih operacija. // National Security And The Future : Case Studies, (Svezak 16, br.2-3, 2015.). Dostupno na: http://www.nsf-journal.hr/Online-Issues/Case-Studies/id/1169/metodologija-provoenja-informacijskih-operacijabrsvezak-16-br2-3-2015#.Wq_1_ujwbIU (1.10.2017.)

su: kao dokumenti i kao baze podataka. Dokument je podatak koji je uređen na način kako bi opisao određenu aktivnost ili predstavio određeni sadržaj. Baze podataka su mjesto gdje se čuvaju podaci te može biti različitih oblika i vrsta, na različitim tehnologijama. Najvažnija stvar baze podataka je ta što sadržava podatke o prošlosti i sadašnjosti organizacijskog sustava.

2.2. Informacijski sustavi

Prije samog govora o informacijskim sustavima, povijesti razvoja informacijskih sustava, njihovim ciljevima i dijelovima, bit će obrazložena definicija sustava, nekoliko različitih definicija informacijskog sustava te definicija i vrste elektroničkog informacijskog sustava.

- Informacijski sustav aktivni je društveni sustav koji se može, a i ne mora koristiti suvremenom informacijskom tehnologijom. Kao takav informacijski sustav prikuplja, pohranjuje, obrađuje, čuva i isporučuje informacije važne za društvo i organizaciju, tako da budu upotrebljive i dostupne svakome kome su potrebne.
- Informacijski sustav zasnovan na računalu čine ljudi te programska i računalna oprema koja je napravljena, oblikovana i dovedena u operativno stanje pa se pomoću nje informacije skupljaju, zapisuju, obrađuju, spremaju i pronalaze te prikazuju u odgovarajućem obliku.
- Skup povezanih i organiziranih informacija čine informacijski sustav, a ujedno su i dio tog istog sustava.

Elektronički informacijski sustav je zbirka tehničko-tehnoloških i ljudskih izvora koji osiguravaju spremanje, izračunavanje, distribuciju i komunikaciju tražene informacije. Ovakvi sustavi automatiziraju funkcije poslovanja te mogu, a i ne moraju imati ugrađen segment arhivske pohrane.

Vrste e-informacijskih sustava:

1. Baze podataka
2. Sustavi za elektroničko upravljanje dokumentima
3. Skladišta podataka
4. Rudarenje podataka
5. Baze znanja
6. Sustavi za upravljanje znanjem
7. Ekspertni sustavi.

Gledajući na navedene definicije može se reći da su slične kada je riječ o pojmu informacijskog sustava. Ali treba naglasiti da u prvoj definiciji se ne mora informacijski sustav koristiti suvremenom informacijskom tehnologijom što će biti malo preciznije pojašnjeno u naslovu ispod. U konačnici se pojam sustav može sažeti te definirati kao svaki uređen skup od najmanje dva elementa koji zajedno interakcijom ostvaruju funkciju cjeline.

2.3. Povijest razvoja informacijskih sustava

Informacijski sustav ne mora uvijek biti nužno povezan s računalom. Tako npr. u knjižnicama postoje informacijski sustavi u sklopu kartica (na kartici je zapisano ime i prezime autora i naslov) te kako bi nam taj sustav omogućio dostupnost informacija nije mu za to potrebna informacijska tehnologija. Gledajući kroz povijest razvoja informatike moguće je razlučiti četiri osnovne faze u razvoju načina obrade podataka. Neke od njih se i sada koriste.

- **Faza ručne obrade podataka** se definira kao spora obrada podataka za koju je potreban rad ruku, medij na koji će se obrađivati podaci i alat koji je pogodan za pisanje na tom mediju. Na taj se način mogla obraditi samo mala količina podataka te je relevantnost i pouzdanost informacije pohranjeno na tom mediju izuzetno upitna. U to vrijeme zanimanje pisara je bilo veoma cijenjeno zbog velike potrebe ruku za pisanje i umnožavanje odnosno prepisivanje.
- **Faza mehaničke obrade podataka** počinje sredinom 17. stoljeća kada su konstruirani prvi pomoćni uređaji za obradu podataka. „Blaise Pascal je konstruirao uređaj koji se smatra pretečom današnjih analognih računala, a Gottfried Leibniz uređaj koji se smatra pretečom današnjih digitalnih računala.“³
- **Faza elektromehaničke obrade podataka** počinje drugom polovicom 19. stoljeća. Kako bi se podaci popisa stanovništva obradili u što kraćem roku, vlada SAD-a je raspisala javni natječaj za konstruiranje uređaja. Pobijedio je Herman Hollerith s prijedlogom da se kao nositelj podataka koristi bušena kartica, a za obradu podataka da se koristi poseban elektromehanički uređaj. Tako je omogućena obrada velike količine podataka.
- **Faza elektroničke obrade podataka** počinje 1944. godine pojavom prvog pravog elektroničkog računala. Zahvaljujući tome obrađene su velike količine podataka s vrlo malo grešaka što je velika prednost za informacijske sustave i čovječanstvo.

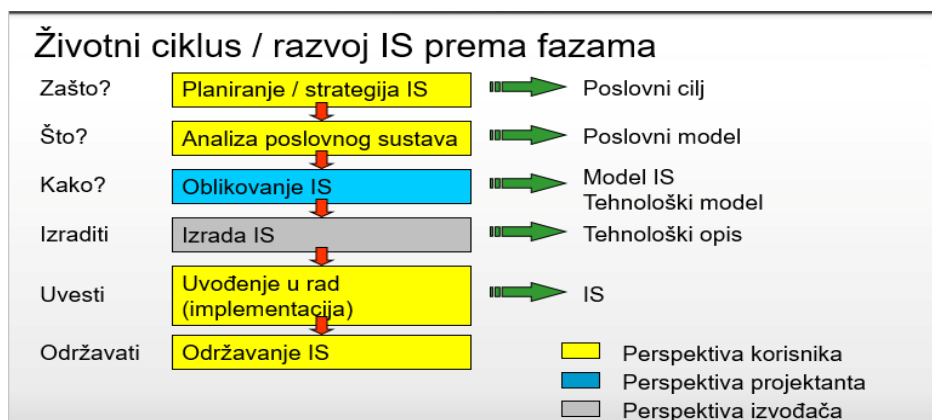
³ Klasić, K.; Klarin, K. Informacijski sustavi : načela i praksa. Zagreb : Intus informatika, 2009., str. 20.

2.4. Razvoj informacijskog sustava

Proces razvoja informacijskog sustava (u daljnjem tekstu: IS) ima svoj životni ciklus čija je svrha:

- Prilikom razvoja IS-a potrebno je obaviti definiranje aktivnosti – gdje je razvoj podijeljen na aktivnosti koje su unaprijed određene sustavno posebnim redoslijedom. Svaka aktivnost bi trebala imati propisan postupak i jasno definiran rezultat. Za daljnje planiranje narednih aktivnosti potrebni su rezultati prethodnih aktivnosti.
- Uvođenje konzistentnog i standardiziranog načina razvoja IS-a u slučaju kada više organizacija radi na jednom projektu ili kada više organizacija radi na više projekata koji bi trebali imati međusobno djelovanje (digitalni arhivi, digitalne knjižnice, elektronički repozitoriji). Kako bi se razvoj IS-a mogao pratiti važno je da se taj razvoj odvija na isti način i slijedi isti životni ciklus.

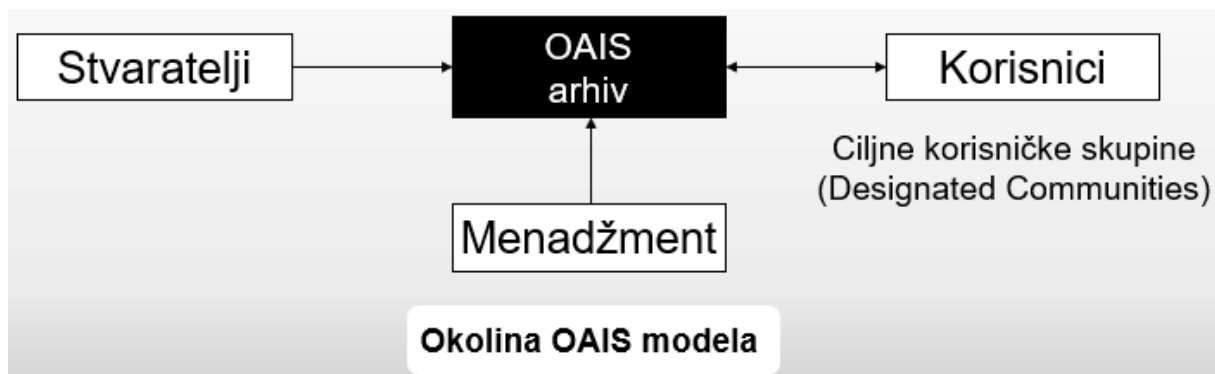

*Slika 2_ Životni ciklus / razvoj IS prema fazama*⁴

Prema gore navedenoj slici bit će objašnjen životni ciklus kroz faze. Legenda pokazuje da su žutom bojom označena polja (prva dva polja i posljednja dva polja) gledana iz perspektive korisnika, plavom bojom (gledajući od gore prema dolje, treće polje po redu) iz perspektive projektanta, a sivom bojom (gledajući od gore prema dolje, četvrto polje po redu) iz perspektive izvođača. Prije prve faze planiranja odnosno izrade strategije IS-a potrebno je izraditi analizu izvedivosti kako bi se dalje moglo nastaviti s planovima. Nadalje slijedi svrha planiranja koja

⁴ Preuzeto iz prezentacije Razvoj informacijskih sustava za očuvanje e-gradiva prikazana na kolegiju Planiranje i oblikovanje sustava za upravljanje gradivom (PLANOS), slide 13. (8.10.2017.)

obuhvaća identificiranje korisnika IS-a i potrebu da se ustanovi njihov opseg, identificiranje nedostatka postojećeg IS-a, ustanoviti ciljeve novog IS-a, mogućnost „automatizacije“ IS-a te plan razvoja IS-a. U drugoj fazi je riječ o analizi poslovnog sustava. Kao prvi korak treba razraditi detaljnu studiju problema, a zatim obratiti pozornost na rezultat. Treba detaljno specificirati zahtjeve IS-a, posvetiti se odgovoru na pitanje „ŠTO“ IS radi, a ne „KAKO“ radi. Treba razraditi dva modela: okolinski i model ponašanja.

*Slika 3. Okolinski model*⁵

Okolinski model kao granica IS-a, treba se bazirati na ono što je unutar, a što je izvan odnosno koje informacije ulaze, a koje se isporučuju te na koje okolinske informacije IS mora odgovoriti. Kod modela ponašanja za svaki događaj se opisuje ponašanje IS-a. Tu dolazi do paralelnog razvoja modela procesa (dijagram toka i dekompozicijski dijagram) i podataka (entiteti, veze, struktura podataka). Iduća faza je oblikovanje IS-a za što je odgovoran projektant te se vodi pitanjem „KAKO“ IS radi. Izrada programskih modula i procedura je od ključnog značaja pa kao takav 1 logički proces je jednak 1 ili više programskih modula i obrnuto. Jedan programski modul je jednak 1 ili više logičkih procesa. Četvrta faza je izrada IS-a koja se nadovezuje na prethodnu fazu, odnosno oblikovanje IS-a. Ova faza se gleda iz perspektive izvođača koji se bazira na prethodno definirane programske module. Uzevši u obzir zahtjeve obraća se pažnja na visoku produktivnost programiranja, efikasnost, korektnost i prenosivost te jednostavnost održavanja. Zatim slijedi testiranje programiranih modula koje može biti i zasebna faza ili provjera na odabranim karakterističnim podacima. U konačnici slijedi prototipiranje. Kada su svi prethodni koraci završeni slijedi faza implementiranja odnosno uvođenja u rad. Za početak

⁵ Preuzeto iz prezentacije Razvoj informacijskih sustava za očuvanje e-gradiva prikazana na kolegiju Planiranje i oblikovanje sustava za upravljanje gradivom (PLANOS), slide 22. (8.10.2017.)

je važno što kvalitetnije obučiti korisnike za rad s novim IS-om. Prije konačnog uvođenja važna je temeljita provjera (projektanti i korisnici, provjera svih dijelova i provjera sa stvarnim podacima i u realnim uvjetima). Uvođenje u rad može biti: paralelno (stari i novi IS rade istovremeno), izravno (sa starog IS-a na novi), fazno (prikladno za velike sustave) i mješovito. I posljednja, šesta faza je održavanje IS-a. Kada su svi prethodni koraci gotovi IS se treba održavati, ispravljati greške koje su uočene tijekom rada, prilagođavanje IS-a novonastalim promjenama poslovnog sustava te prilagođavanje IS-a novim informacijskim zahtjevima.

Dolazi i do problema prilikom izgradnje IS-a jer je to izuzetno kompleksan zadatak. Prema saznanjima s kolegija Planiranje i oblikovanje sustava za upravljanje gradivom (PLANOS) 40% projekata je potpuno zadovoljilo očekivanja, 30% projekata je dalo polovične rezultate, a 30% projekata je propalo. Može se reći da što su projekti veći to su neuspjesi češći.

2.5. Ciljevi informacijskog sustava

Cilj informacijskog sustava je pridonijeti informacije poslovnom podsustavu za potrebe izvođenja nekog procesa, upravljačkom podsustavu za upravljanje poslovnim sustavom, te pridonijeti informacije pri suradnji i komunikacijama unutar samog sustava. U konačnici, cilj informacijskog sustava je što brže i lakše omogućiti pravu informaciju. Kao zadatak informacijskog sustava može se reći da je osiguranje informacija za upravljanje sustavom. Upravljanje sustavom podrazumijeva organiziranje, planiranje i kontroliranje aktivnosti sustava, a odvija se na više razina te kao takvo može biti operativno, taktičko i strateško. Zapravo, važno je odrediti što se obrađuje u informacijskom sustavu jer se uglavnom radi o podacima koji sami za sebe nemaju nikakvo značenje.

Npr. na računalu kao pohranjen podatak može biti broj „1.000“ te se postavlja pitanje što uopće znači taj broj i podatak kao sam za sebe. Može se promatrati kao cijena u iznosu od 1.000 kn za neki artikl, a može biti i 1.000 EUR duga od nekoga ili prema nekome. Na osnovu takvog primjera može se zaključiti da je podatak činjenica određene realnosti, a informacija interpretacija podatka koja ima subjektivno značenje za svakog pojedinca.

2.6. Dijelovi informacijskog sustava

Dijelovi informacijskog sustava mogu se podijeliti u više pod dijelova, a svaki od njih je posebno zadužen za izvršenje jednog od prethodno opisanih ciljeva.

- Sustav za obradu transakcija odnosno izvršni dio
- Sustav za potporu upravljanju odnosno upravljački dio
- Sustav za komunikaciju i suradnju odnosno komunikacijski dio.

Izvršni dio ima zadatak podupirati izvršne procese u organizaciji te se njima obavljaju poslovi temeljne djelatnosti organizacije i na taj se način mijenjaju stanja poslovanja. Također se ovaj dio informacijskog sustava naziva sustavom za obradu transakcija budući da se bilježenje promjena stanja obavlja transakcijama.

Upravljački dio ima zadatak podupiranja upravljačkog procesa u organizaciji. Kao takav, za cilj ima da potrebnim informacijama i prikladnim postupcima pomogne u procesu odlučivanja svima onima koji donose odluke.

Dio informacijskog sustava koji uključuje različite primjene informacijske tehnologije za obavljanje različitih poslova je sustav za komunikaciju, suradnju i individualni rad te se može klasificirati ovako:

- Komunikacije koje obuhvaćaju odnose između jedne ili više osoba međusobno, pri tome misleći na komunikaciju putem elektroničke pošte (e-mail), faksiranje i telefoniranje
- Potpora suradnji u skupini obuhvaća tehnologije koje pomažu skupnom odlučivanju i komunikaciji unutar skupina
- Potpora individualnom radu obuhvaća tehnologije koje upotpunjuju individualni rad. Zadatak je prikupiti podatke, srediti ih i analizirati te ih pripremiti u odgovarajućem obliku koji se može prikazati klijentu ili prezentirati na sastanku.
- Upravljanje sadržajima odnosno upravljanje dokumentima je jedan od važnijih poslova s obzirom na to da je od velike važnosti način strukturiranja dokumenata u bazama podataka te njihovo točno i precizno obrađivanje i pohranjivanje. To omogućuje lakše, brže i relevantnije pronalaženje potrebnih informacija.
- Pretraživanje dokumenata obuhvaća pretraživanje različitih specijaliziranih baza dokumenata.

Može se zaključiti da sustav za komunikaciju i suradnju nastoji potpuno integrirati nabrojene tehnologije u skladnu cjelinu. Integrirani informacijski sustav služi planiranju, praćenju, kontroliranju, analiziranju, odnosno upravljanju resursima. U integriranom informacijskom sustavu može se sustavno pratiti sam poslovni proces, tj. omogućuje evidenciju svih poslovnih događaja i učinkovito korištenje njihovih podataka unutar čitave organizacije.

2.7. Integrirani informacijski sustav (IIS)

Tehnologija računalnog informacijskog sustava je prošla kroz različite faze. To je rezultiralo nezadovoljstvom korisničkih potreba posebno kada je u pitanju pravovremena reakcija i dostupnost koordiniranih korisničkih informacija. Tako se došlo na ideju da se korisnicima udovolji integracijom sustava i olakša pristup i pretraživanje informacija. U međusobno nepovezanim datotekama podaci mogu biti nerazvrstani i to otežava pretraživanje i gubi se dosta vremena prilikom potrebe za određenim podatkom. Jednostavnije je podatke pohraniti planski kako bi im se u slučaju potrebe moglo što lakše pristupiti. Ovisno o rezultatu koji se želi postići, korigira se i pohrana samih podataka. Kako bi se smanjili troškovi pohrane podataka, lakše održavanje te ubrzao pristup, podaci mogu biti pohranjeni na jedno mjesto. Tako su podaci kojima se želi pristupiti integrirani na jedno mjesto te korisniku olakšavaju pristup svim informacijama vezanim za jedan određeni događaj koji ga zanima, štedi na vremenu i pretraživanju budući da ne mora sakupljati informacije s više mjesta. Podaci su za korisnika uređeni tako da se informacije koje želi znati o određenoj temi nalaze u jednoj jedinici, bez obzira odakle one dolazile. Naime, važno je integrirati razne dijelove informacija o određenoj temi tako da bi se upotpunila cijela slika. Integracija informacijskih sustava npr. u medijskom arhivu od velikog značaja kako za djelatnike tog arhiva tako i za korisnike, jer na jednom mjestu je dostupno sve o određenoj osobi, emisiji, datumu.

Prednosti IIS-a

1. Na osnovu prikladnog zahtjeva, integrirani informacijski sustavi korisniku mogu ponuditi adekvatan odgovor.
2. Dvosmislenost podataka je umanjena budući da su sve informacije pohranjene u integriranom informacijskom sustavu odnosno na jednom mjestu i na taj se način umanjuje pogrešivost i nekonzistentnost.
3. Integrirani informacijski sustavi omogućuju da arhivirani podaci budu isključeni iz dobavljanja i održavanja podataka. Time se omogućuje mijenjanje sustava s minimalnim utjecajem na korisnika te mijenjanje određenog dijela sustava bez utjecaja na druge njegove dijelove.
4. Integrirani informacijski sustavi štede novac: smanjuju troškove administracije, daju potrebne informacije na vrijeme, smanjuju trošak dajući konzistentne i točne podatke.
5. U IIS mogu se unositi nove informacije.
6. Ručno pisani podaci mogu biti eliminirani radi ponovnog unošenja.

Nedostaci IIS-a

1. Dizajn integriranih informacijskih sustava je zahtjevniji budući da sustav mora biti osmišljen kao jedna jedinica.
2. Za integrirane informacijske sustave je potrebna viša razina hardverske i softverske tehnologije koja je ujedno i skuplja u odnosu na hardver i softver za neovisne sustave.
3. Stvaranje zaštitne kopije, povrat informacija i sigurnost mogu biti problematični.

3. Medijski arhiv

3.1. Pojmovno određenje i primjer HRT-a

Audiovizualni arhivisti bave se arhiviranjem AV gradiva. Arhivistika ima za cilj prikupljati, čuvati, obrađivati i omogućiti korištenje arhivskog gradiva. Arhivi su ustanove za čuvanje, zaštitu, obradu i korištenje arhivskog gradiva. Prema trenutno važećem Zakonu o arhivskom gradivu i arhivima „Arhivsko su gradivo zapisi ili dokumenti koji su nastali djelovanjem pravnih ili fizičkih osoba u obavljanju njihove djelatnosti, a od trajnog su značenja za kulturu, povijest i druge znanosti, bez obzira na mjesto i vrijeme njihova nastanka, neovisno o obliku i tvarnom nosaču na kojem su sačuvani.“⁶ Audiovizualni arhivi su regulirani općim arhivskim zakonom i pomoćnim pravilnicima te u kao takvi dio državen arhivske službe. Arhivskim gradivom definiraju se zapisi, karte, isprave, spisi, pomoćne poslovne i uredske knjige, nacrti, crteži, plakati, pokretne slike, zvučni zapisi, datoteke. Audiovizualna dokumentacija je dio povijesnog i kulturnog nasljeđa te sadrži golemu količinu informacija koju treba sačuvati za buduća vremena i generacije, a arhiviranje audiovizualne dokumentacije je integralni dio arhivske djelatnosti. U ovom radu pojašnjeno je multimedijalno gradivo koje je produkt ove medijske kuće, ali i ishodište programa. Prema Kategorizaciji stvaratelja arhivskog gradiva u nadležnosti Hrvatskog državnog arhiva HRT spada u 1. kategoriju javnih stvaratelja iz područja kulture.⁷ Kao što i samo ime govori, ova radna jedinica je zadužena za arhivsko gradivo, prvenstveno audiovizualno (u daljnjem tekstu: AV) dokumentaciju koja je nastala radom HRT-a.

Kada je riječ o audiovizualnoj dokumentaciji, stvaratelj i imatelj arhivskog gradiva je HRT te se na njega odnose zakonski propisane obaveze kao što su uvjeti čuvanja i zaštite javnoga arhivskog gradiva izvan arhiva za koje je utvrđeno da ima svojstva kulturnog dobra. Gradivo (audiovizualno, fono i notno) nastalo na HRT-u u razdoblju do 2011. godine, proglašeno je kulturnim dobrom 2012. godine. Zbirke sadrže jedinstveno arhivsko gradivo i imaju osobitu vrijednost ne samo kao izvor za povijesna i druga društvena istraživanja nego i kao neprocjenjiv dio ukupnog povijesnog i kulturnog naslijeđa Republike Hrvatske. Misija arhiva i programskog gradiva je da pohranjuje, čuva, pronalazi, opisuje te stavlja na raspolaganje pohranjene programske sadržaje. Također brine o uvjetima i medijima pohrane, dostupnosti materijala na

---

⁶ Zakon HR. Zakon o arhivskom gradivu i arhivima. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/373/Zakon-o-arhivskom-gradivu-i-arhivima> (28.9.2017.)

⁷ Hrvatski državni arhiv. Kategorizacija stvaratelja arhivskog gradiva. // Narodne novine. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_04_42_1391.html (28.9.2017.)

odgovarajućim medijima i formatima, pretraživanju i kvaliteti metapodataka (podaci o podacima) programskog i drugog gradiva. Korisnici gradiva su osoblje unutar institucije i vanjski korisnici koji se mogu koristiti gradivom pridržavajući se pravila i propisa. Unutar arhiva djeluju odjeli Audiovizualno gradivo, Fono gradivo i Notno, foto i multimedijalno gradivo, te Centralno-informacijski odjel (CIO).

3.2. Informacijski sustav medijskog arhiva

Svaki medijski arhiv ima svoj IS, a na HRT-u je to Meridio programski sustav za upravljanje dokumentima koji je korišten kao osnova za izradu dokumentacijsko-informacijskoga servisa (u daljnjem tekstu: INDOK) aplikacije. Korisnički program Meridio je prilagođen potrebama službi INDOK-a koje ga koriste; kriteriji pretraživanja, arhivska struktura i korisničko sučelje. Došlo je do migracije podataka iz prijašnje baze – dokumenti s podacima o AV gradivu tijekom uvođenja Meridio programa. Osnovni Meridio pojmovi su: Dokument, Dokument - metapodaci, Dokument - kategorije, Dokument - relacije, Dokument – verzije, Dozvole, Mape, Pretraživanje. Budući da je dokument osnovni Meridio pojam koji se odnosi na različite vrste dokumenata koji se spremaju u elektroničkom formatu, osim dokumenta u Wordu ili PDF formatu, pohranjuju se i grafičke datoteke, audio i video zapisi, XML i HTML datoteke, skenirani dokumenti. U sustavu se čuvaju podaci (metapodaci-podaci o podacima) o svakom spremljenom dokumentu. Za svaki se dokument čuvaju dvije osnovne skupine metapodataka: prilagodljive i fiksne. Kategorijama se nazivaju različite kombinacije metapodataka koje se koriste za srodne skupine dokumenata. Prilikom unosa novog dokumenta u sustav, kategorija definira koje podatke o dokumentu treba upisati. Pojedine kategorije dokumenata moguće je pretraživati po metapodacima koji su za njih definirani. Dokument koji se sastoji od dva ili više dokumenata vezanih u logičku cjelinu odnosno relaciju naziva se složeni dokument, kao npr. uz osnovni dokument vežu se i video zapisi. Posebnom ikonom kod prikaza označeni su dokumenti koji su dio logičke cjeline. Uz pomoć dozvola za pristup koje definiraju koji korisnici mogu vidjeti i koristiti pojedine dokumente kontrolira se i sam pristup dokumentima. Postupkom pretraživanja u bazi podataka dolazi se do traženog dokumenta. Dokumenti se mogu pretraživati zadavanjem kriterija na sadržaj metapodataka ili pomoću fraza iz sadržaja dokumenta. Rezultatom pretraživanja se prikazuju dokumenti koji zadovoljavaju zadane kriterije i dokumenti za koje korisnik ima pravo pristupa.

Trenutno program Meridio unutar RJ Arhivi i programsko gradivo koristi: Odjel AV gradivo, Novinska dokumentacija, Fototeka i Centralno informacijski odjel (CIO). U Novinskoj dokumentaciji i Fototeci koriste se dokumenti relacije, dok ta mogućnost još nije zaživjela u Odjelu AV gradiva.

3.2.1. Postupak informacijske obrade audiovizualnog gradiva

Postupak obrade audiovizualnog gradiva definiran je propisanim pravilima i normama, a cilj mu je dostupnost dokumenata. Arhivska obrada obuhvata unos metapodataka i sadržaja u digitalni sustav pohrane, u ovom slučaju informacijsko-dokumentacijski sustav Meridio. Početak postupka počinje zaprimanjem pismenog zahtjeva iz produkcije programa u obliku Matičnog lista s navedenim podacima (datum emitiranja, pozicija na mediju, vrsta i broj medija, autori..). Zahtjev se prosljeđuje službi Zaštita, čuvanje, priprema i kontrola AV gradiva. Unošenjem podataka direktno u bazu pomoću korisničkog sučelja za unos dokumenata i pregledom AV sadržaja na playeru vrši se obrada. Korisničko sučelje za unos podijeljeno je na pet ekrana. Definirani metapodatci kroz zadana polja unose se u prva tri ekrana. Krovna organizacija TV arhiva FIAT/IFTA je donijela standard za katalogizaciju filmskog i video materijala Minimum Data List (MDC) prema kojem su definirati metapodatci koji se unose u korisničko sučelje. Osnovni metapodatci bi trebali biti dostavljeni s AV dokumentom upisani u Matični list, ali nažalost to najčešće nije tako. Kroz slike maski 5., 6. i 7. biće prikazani koraci do maski za unos zadanih metapodataka. Zadani metapodatci na ekranima su prikazani kroz slike 8., 9., 10. i 11., a koraci su dani u nastavku:

1. korak - početna maska za pretraživanje
2. korak - vidljiva je mogućnost pretraživanja prema poljima u dokumentu te bazama odnosno poglavljima. Kako bi se pretražilo u bazama odnosno poglavljima potrebno je ispuniti gore navedeno (Broj dokumenta, Naslov dokumenta, Korisnik, Datum unosa, Datum emitiranja, Broj medija te Tekst u dokumentu).
3. korak - odabire se opcija novog dokumenta gdje se nudi mogućnost standardnog unosa i dnevničkog unosa. Prvo su prikazani ekrani metapodataka standardnog unosa, zatim ekran dnevničkog unosa.

1. ekran metapodataka: Naslov; Radni naslov (s matičnog lista, ako postoji); Autori (osobe koje su sudjelovale prilikom izrade emisije); Država (puni naziv); Grad (osim grada može biti i geografski pojam); Ustanova (službeni naziv pravne osobe); Osobe (puno ime i prezime osoba koje se pojavljuju u emisiji ili o kojima se govori u emisiji).

2. ekran metapodataka: Deskriptori; Broj dokumenta (dodjeljuje ga sustav); Broj medija; Broj filma (ako se radi o filmskoj vrpici); Šifra emisije (dodijeljena prema internom šifrniku); Datum emitiranja.

3. ekran metapodataka: Redakcija (u kojoj je emisija nastala); Licenca (pravo na korištenje ako je naznačeno u Matičnom listu); Jezik (ako nije hrvatski); Prijevod (sinkronizirano, titl); Napomena (tehnički podaci); Repriza (ako je poznat datum); Pozicija na vrpici (početno i završno vrijeme, sustav izračunava trajanje); Slika (filmska vrpca, oznake prema šifrniku); Ton (filmska vrpca, oznake prema šifrniku); Broj kutije (filmska vrpca); Status (embargo, final, važno, radni); Porijeklo (HTV, koprodukcija, vanjska produkcija); Dovršio (sustav dodjeljuje ime arhivista⁸); Datum unosa (dodjeljuje sustav).

4. ekran metapodataka: Opis kadrova koji mora biti sažet i jasan kako ne bi dolazilo do dvojbi prilikom čitanja. Definirane su norme i pravila opisa:

- opisivanje kadra (navode se arhivske snimke, rijetke snimke, posebno zanimljive snimke),
- opisivanje sekvence,
- naznačivanje pozicije sekvence, izjave ili kadra u minutama ili sekundama u formatu 000.00⁹,
- naznačivanje pojava oštećenja ili smetnji,
- naznačivanje posebnih slučajeva (slika u dvostrukoj ekspoziciji ili bilo koji način odstupanja od normale, titl prijevodi, logo emisije),
- kod obrade tona navođenje teme, citiranje specifičnih izjava i detalja¹⁰.

Pravila opisa na osnovu žanra emisije:

- Mozaična: detaljan opis slike i tona zbog kratkoće priloga; označavanje pozicije svakog priloga; navođenje naslova i autora priloga.
- Drama/film: navođenje glumaca i sadržaja; navođenje kratkog sadržaja.

---

⁸ Operater koji je dokument unio i dovršio danas je isti (AV arhivist), no obje rubrike postoje zbog starih dokumenata unešenih u bazu konverzijom na kojima se razlikuje dokumentalist (arhivist) koji je dokument dovršio i operater koji je vršio unos.

⁹ Format u kojem u sustavu postoji mogućnost automatskog preračunavanja pozicije prilikom migracije AV dokumenta na drugi medij.

¹⁰ Opis tona je jedna od glavnih razlika obrade sporovoza i informativnog programa. U informativnom programu citiranje izjava je izrazito bitno, dok je u sporovozu ton samo naznačen.

- Dokumentarna: opća pravila; posebno isticanje slike ili tona prema procjeni važnosti; označavanje pozicije svakih 5-10 minuta prilikom pojave novog govornika.
- Ozbiljna glazba: navođenje punog naziva djela i kompozitora; navođenje izvođača; označavanje pozicije kompozicije i činova ili stavaka unutar nje; navođenje mjesta snimanja i povoda koncerta.
- Govorne: navođenje teme; citiranje zanimljivih detalja; navođenje pozicije otprilike svakih 10-ak minuta ako se ona ne pojavi iz drugih razloga (prilog, novi sugovornik); navođenje pitanja kao razradu teme.
- Zabavno-glazbena: navođenje izvođača i naziva glazbenog broja; označavanje pozicije glazbenog broja; navođenje vrste glazbenog broja (koncert, nastup u studiju, arhivska snimka nastupa, režirani spot).

Može se reći da je posao opisa AV dokumenta poprilično slobodna forma, ako se izuzmu gore navedena pravila. Uglavnom o iskustvu arhivista ovisi dobra i kvalitetna analiza (izlučivanje bitnih informacija i sažimanje sadržaja) i sinteza (stvaranje novog zapisa s podacima o AV dokumentu u tekstualnom dokumentu). Nakon ispunjavanja 4. ekrana posao arhivista je gotov, a dokument se označava dovršen i prosljeđuje se voditelju odjela koji nastavlja daljnju obradu. Ako je dokument ispravno obrađen, voditelj na 5. ekranu usklađuje naslov emisije s programom spremišta. U slučaju da voditelj primijeti neku nejasnoću ili grešku, dokument vraća ponovo arhivistu na ispravak. Kada je dokument dovršen i pregledan od strane voditelja, indeksira se upisivanjem deskriptora, klasificira se pridruživanjem u poglavlje baze podataka, zatim se verificira i na kraju publicira. Nakon što su napravljene svi navedeni koraci, dokument je dostupan i pretraživ, a u podnožju ekrana za unos vidljiv je status dokumenta, baza i poglavlje kojima je pridružen. Dokumenti se u aplikaciji Meridio mogu pretraživati zadavanjem kriterija na sadržaj metapodataka, pomoću fraza iz sadržaja dokumenta ili kombinacijom, a pretraga se može ograničiti na bazu podataka ili na poglavlje unutar baze.

Na slikama 4 i 5, prikazana je maska Matičnog lista.

ID: 7224		Gl. lista Povratak Print	
Datum emitiranja	<input type="text" value="11.05.2014"/>	Datum snim.	<input type="text" value="11.05.2014"/>
briši / Ugovor		Datum finaliz.	<input type="text"/>
briši / Emisija *	<input type="text" value="20194"/> DOBRO JUTRO: KULTURA		
Originalni naslov *	<input type="text" value="DOBRO JUTRO KULTURA"/>		
Prevedeni naslov	<input type="text"/>		
Originalni podnaslov	<input type="text" value="emisija 29."/>		
Broj emisija	<input type="text" value="0"/>	Br.ep./uk.br.ep.	<input type="text" value="0"/> / <input type="text" value="0"/>
Godina proizvodnje	<input type="text" value="2014"/>	Sezona	<input type="text" value="01"/> sezona
Licenca	<input type="text"/>		
Žanr *	<input type="text" value="82 Kultura"/>		
Zemlja proizvodnje	<input type="text" value="Hrvatska"/>	Zemlja porijekla *	<input type="text" value="..."/>
Jezik	<input type="text" value="Hrvatski jezik"/>	Jezik originala	<input type="text"/>
Način obrade *	<input type="text" value="..."/>	Način snimanja	<input type="text" value="Kombinirano"/>
Proizvođač *	<input type="text" value="HRT"/>		
Vrsta sadržaja	<input type="text" value="ostalo"/>	Montaža	<input type="text" value="blok"/>
Format slike *	<input type="text" value="4:3"/>	Kanal zvuka *	<input type="text" value="stereo"/>
Urednik projekta *	<input type="text"/>		
Urednik programskog sadržaja *	<input type="text" value="10441 Perišić Gabrijela"/>		
Producent	<input type="text" value="07489 Mihalić Margareta"/>		
Montažer	<input type="text"/>		
Redatelj	<input type="text" value="11201 Čančarević Kamelija"/>		
Tajnica redatelja	<input type="text" value="12838 Barić Natalija"/>		
Scenarist	<input type="text"/>		
Skladatelj	<input type="text"/>		
Snimatelj	<input type="text"/>		
Prava	<input type="text" value="... (bez ograničenja)"/>		
Opis sadržaja	<input type="text" value="priložen uz kazetu"/>		
Najava			

Slika 4. Maska primjera Matičnog lista 1.dio ¹¹

¹¹ Hrvatska radiotelevizija (HRT) Arhiv. (18.5.2017.)

Ekipa		?
Napomena		?
Prevoditelj		?
PP-markeri:	00 : 00 : 00 : 00 novi PP-marker	?
Informacije o vrpci i trajanju:	Vrpca/Filename: imx - 82762 tc-in: 01 : 36 : 50 : 00 tc-out: 03 : 05 : 32 : 00 min: 88 sek: 42 frame: 0 ☒ finalna: dodaj novu vrpcu	?

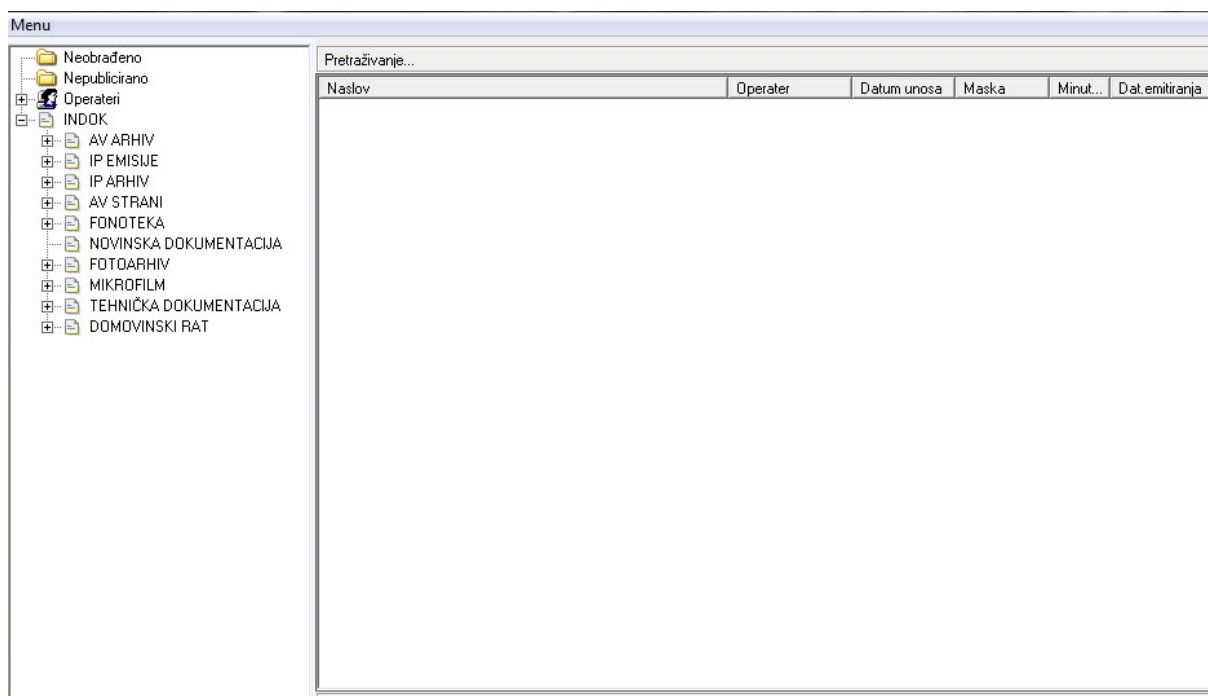
Nemate ovlasti * Obvezna polja * Za obavljanje programskog sadržaja

1.	11.05.2014. 09:37	12838 Natalija Bantić	A	S=4, objava stavke
2.	11.05.2014. 09:37	12838 Natalija Bantić	A	S=2, psad_naz=DOBRO JUTRO KULTURA, emi_sif=20194, zanr_sif=82, jez_sif=1, zem_sif=110, psad_god_pro=2014, nsnim_sif=3, obrem_sif=1, tpro_sif=1
3.	10.05.2014. 17:52	12838 Natalija Bantić	A	S=2, psad_naz=DOBRO JUTRO KULTURA, emi_sif=20194, zanr_sif=82, jez_sif=1, zem_sif=110, psad_god_pro=2014, nsnim_sif=3, obrem_sif=1, tpro_sif=1

Slika 5. Maska primjera Matičnog lista 2.dio ¹²

¹² Ibid.

Slika 6 prikazuje INDOK Meridio početnu masku. U gornjoj alatki prikazani su metapodaci, Naslov, Operater, Datum unosa, Maska, Minutaža i Datum emitiranja. S lijeve strane se nalaze datoteke Neobrađeno, Nepublicirano, Operateri te baze AV Arhiv, IP emisije, IP Arhiv, AV Strani, Fonoteka, Novinska dokumentacija, Fotoarhiv, Mikrofilm, Tehnička dokumentacija i Domovinski rat.

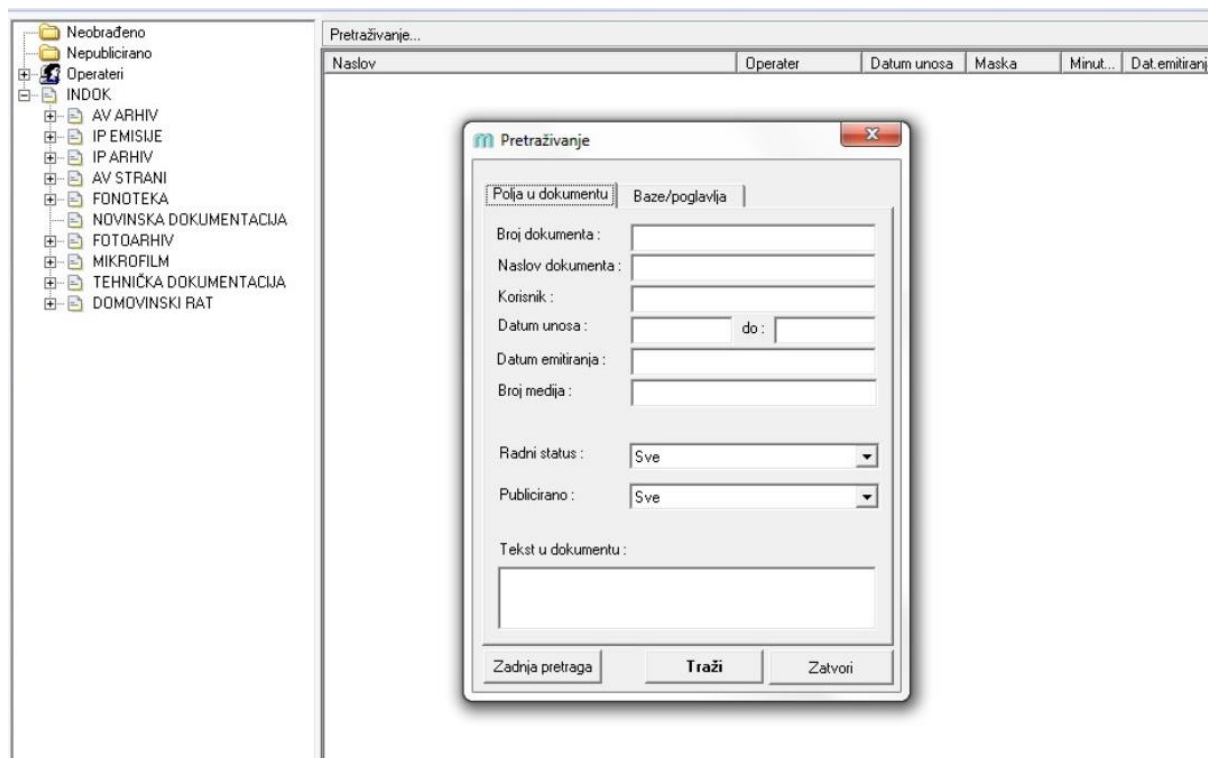

Slika 6. INDOK Meridio početna maska¹³

---

¹³ Ibid.

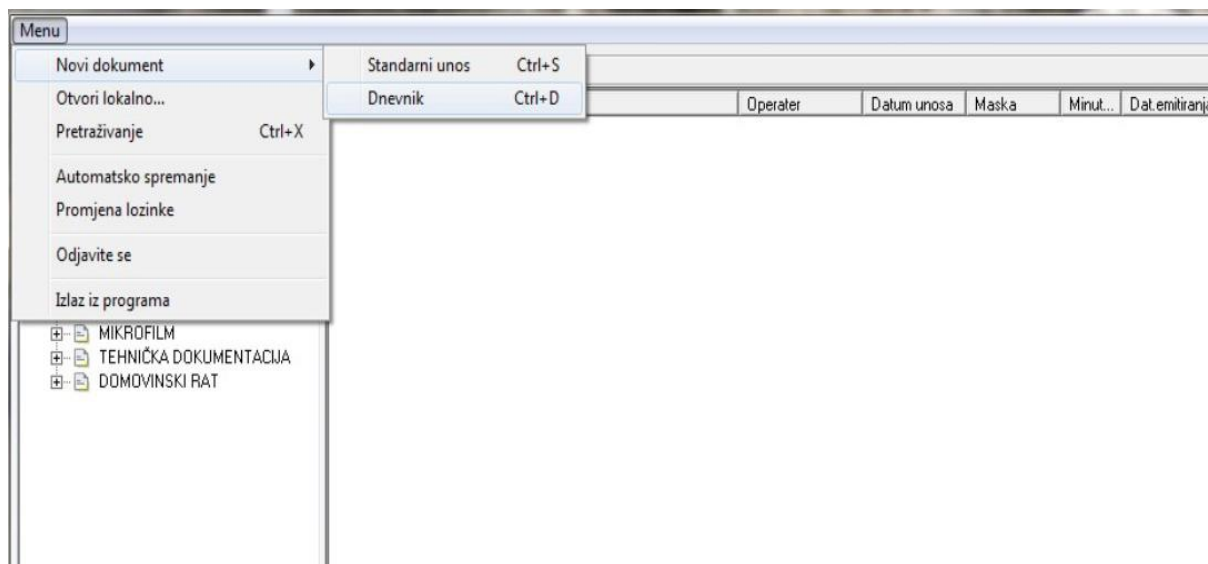
Slika 7 prikazuje sve isto kao i prethodna, ali nudi mogućnost pretraživanja polja u dokumentu ili baza odnosno poglavlja. Navodi se Broj dokumenta, Naslov dokumenta, Korisnik, Datum unosa od do, Datum emitiranja, Broj medija, Radni status koji ima mogućnost izbora, ali je najčešće određen pod „Sve“, Publicirano koji također ima mogućnost izbora, ali je najčešće određen pod „Sve“ te Tekst u dokumentu. Također postoji moguća opcija Zadnja pretraga, Traži nakon što se upišu tražene informacije ili mogućnost Zatvori.

Slika 7. INDOK Meridio Maska za pretraživanje¹⁴

¹⁴ Ibid.

Slika 8 prikazuje sve prethodno pojašnjene slike, ali s idućim korakom. U alatki postoji mogućnost odabira novog dokumenta u Standardnom unosu ili dnevničkom unosu metapodataka. Također s lijeve strane prikazane su moguće opcije Otvori lokalno, Pretraživanje, Automatsko spremanje, Promjena lozinke, Odjavite se i Izlaz iz programa.

Slika 8. INDOK Meridio odabir maske za unos metapodataka ¹⁵

---

¹⁵ Ibid.

Slika 9 prikazuje 1. ekran standardnog unosa metapodataka. U gornjem dijelu prikazane su rubrike za koje se posebno ispunjavaju metapodaci. Prva rubrika Naslov pod koju se unose metapodaci Naslov, Radni naslov, Autori, Država, Grad, Ustanova, Osobe. A u donjem desnom kutu su opcije nazad prikazano strijelicom, Snimi, Zatvori ili naprijed također prikazano strijelicom.

Dokument

Regionalni centar :

Naslov

Deskriptori

Podaci

Opis

Spremište

Naslov :

Radni naslov :

Autori :

Država :

Grad :

Ustanova :

Osobe :

← Spremi × Zatvori →

Baza/poglavlje : Radni status : Broj slova : Publiciran :

Slika 9. INDOK Meridio ekran 1 standardnog unosa metapodataka ¹⁶

¹⁶ Ibid.

Slika 10 prikazuje 2. ekran standardnog unosa metapodataka. Druga rubrika Deskriptori pod koju se unose Deskriptori te nakon što se unesu klikne se na Dodaj riječ koja se nalazi s desne strane. Ispod su Ključevi za unos Broj dokumenta, Broj medija, Broj filma, Šifra emisije, Datum emitiranja. A u donjem desnom kutu su opcije nazad prikazano strijelicom, Snimi, Zatvori ili naprijed također prikazano strijelicom.

Dokument

Regionalni centar :

Naslov | Deskriptori | Podaci | Opis | Spremište

Deskriptori

Deskriptori :

Dodaj riječ

Ključevi

Broj dokumenta :

Broj medija :

Broj filma :

Šifra emisije :

Datum emitiranja :

Mediji - veze ...

← Spremi × Zatvori →

Radni status : Broj slova : 10 Publiciran :

Slika 10. INDOK Meridio ekran 2 standardnog unosa metapodataka ¹⁷

¹⁷ Ibid.

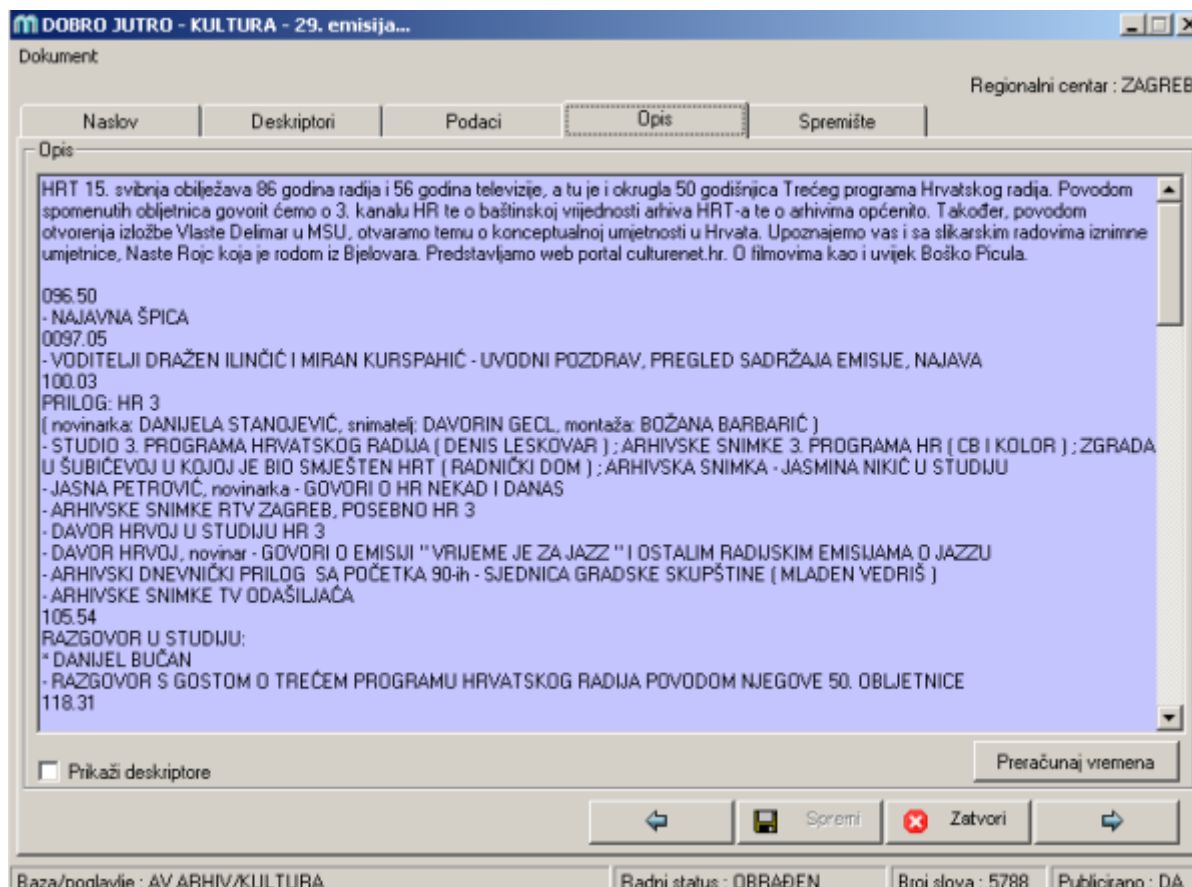
Slika 11 prikazuje 3. ekran standardnog unosa metapodataka. Treća rubrika Podaci pod koju se unose metapodaci Redakcija, Licenca, Jezik, Napomena, Prijevod, Repriza, zatim Pozicija na vrpca 1 i 2 u minutama, Slika, Ton, Broj kutije, Status, Porijeklo, Dovršio, Unio i Datum unosa. A u donjem desnom kutu su opcije nazad prikazano strijelicom, Snimi, Zatvori ili naprijed također prikazano strijelicom.

The screenshot shows a software interface titled "Dokument" with a "Regionalni centar" field. The main area is divided into tabs: "Naslov", "Deskriptori", "Podaci" (selected), "Opis", and "Spremište". Under the "Podaci" tab, there are several input fields: "Redakcija", "Licenca", "Jezik", "Napomena", "Repriza", and "Prijevod". Below these are two sections for "Pozicija na vrpca 1" and "Pozicija na vrpca 2", each with "U minutama od" and "do" fields. There are also two tables for "Slika" and "Ton" with columns for "RO", "B", "F", "VRSTA", and "DUZINA / TRAJANJE". At the bottom, there are fields for "Broj kutije", "Status", "Porijeklo", "Dovršio", "Unio", and "Datum unosa" (set to 27. 4. 2017.). A navigation bar at the bottom right contains buttons for back, save (Spremi), close (Zatvori), and forward.

Slika 11. INDOK Meridio ekran 3 metapodataka standardnog unosa ¹⁸

¹⁸ Ibid.

Slika 12 prikazuje 4. ekran standardnog unosa metapodataka. Četvrta rubrika Opis pod koju se unose metapodaci je poprilično slobodna forma. Opis kadrova mora biti jasan i sažet kako ne bi dolazilo do dvojbi prilikom čitanja.

Slika 12. INDOK Meridio ekran 4 metapodataka standardnog unosa¹⁹

¹⁹ Ibid.

Slika 13 prikazuje ekran primjera dnevničkog unosa. Prikazana je Oznaka medija, a nakon što se upiše klikne se na Traži. Navedena polja omogućavaju da se upiše Naziv medija, Početne minute i Završne minute. U donjoj alatki ima mogućnost Publiciraj, Spremi i Zatvori.

Naziv	Poč. min.	Završ. min.

Napomena: Molimo provjeriti da ste odabrali ispravan medij i da je vrijeme sadržaja ispravno upisano!

Publiciraj   Spremi   Zatvori

Broj dokumenta: Info: Obrađeni sadržaj: Trajanje: 0 min.

*Slika 13. INDOK Meridio ekran primjera dnevničkog unosa*²⁰

²⁰ Ibid.

Slika 14 prikazuje Kriterije za pretraživanje koji su navedeni s lijeve strane. A to su: Baza odnosno poglavlja, Sadržaj dokumenta (koji ima mogućnost pretraživanja po tekstu sa sortiranjem, a korisnik kvačicom označava želi li koristiti tu opciju ili ne), Naslov, Komentar, Regionalni centar, Autor, Država, Grad, Ustanova, Osoba, Dekriptori, Broj dokumenta, Broj medija, Broj filma, Šifra emisije, Datum emitiranja, Broj kutije, Napomena, Urednik, Unio i Datum unosa te se klikne na opciju Traži.

Kriteriji za pretraživanje

Napredno pretraživanje

Kategorija :	INDOK		
Baza/poglavlje 	-		
Sadržaj dokumenta :	arhiv and hrt*		
	☒ (Pretraživanje po tekstu sa sortiranjem)		
Naslov :	dobro jutro		sadrži
Komentar :			sadrži
Regionalni centar :	Zagreb		
Autori :			sadrži
Država :	hrvatska		sadrži
Grad :			sadrži
Ustanova :			sadrži
Osobe :	jasmina tunjić		sadrži
Deskriptori :			sadrži
Broj dokumenta :			jednako
Broj medija :			sadrži
Broj filma :			sadrži
Šifra emisije :			sadrži
Datum emitiranja :	Datum na	11.5.2014	do
Broj kutije :			sadrži
Napomena :			sadrži
Urednik :			sadrži
Unio (Podatak iz statusa) :			sadrži
Datum unosa (iz Statusa) :	Datum poslije		do
Unio :			sadrži
Datum unosa :	Datum poslije		do

Slika 14. INDOK Meridio pretraga s postavljenim upitom ²¹

²¹ Ibid.

Slike 15, 16 i 17 prikazuju Meridio dokument dobiven pretragom na osnovu postavljenog upita prikazanog u gore prikazanoj slici prema odabranim kriterijima za pretraživanje.

AV ARHIV/KULTURA

NASLOV

DOBRO JUTRO - KULTURA - 29. emisija

AUTORI

REDATELJICA: KAMELIJA ČANČAREVIĆ, UREDNICA: GABRIJELA PERIŠIĆ, RUKOVODITELJICA ODJELA: VLATKA KOLAROVIĆ

DRŽAVA

HRVATSKA

GRAD

ZAGREB, BUŠEVEC

USTANOVA

HRT, HTV, HR

OSOBE

JASNA PETROVIĆ, DAVOR HRVOJ, DANIJEL BUČAN, JASMINKA POKLEČKI STOŠIĆ, DEŠA JOVIĆ, **JASMINA TUNJIĆ**, TAJANA PRPIĆ, VLATKA LEMIĆ, BORIS POSTNIKOV, MARTINA MUNIVRANA, VLASTA DELIMAR, JANKA VUKMIR, ANA MLINAR

DESK

KULTURA, TELEVIZIJA, RADIO, STUDIO, PROGRAM, ARHIVSKI INSERT, EMISIJA, OBLJETNICA, IZLOŽBA, UMJETNIČKA SLIKA, RETROSPEKTIVA, SLIKARICA, TV **ARHIV**, AV MIGRACIJA, IGRANI FILM, INTERNET, PERFORMERICA, KONCEPTUALNA UMJETNOST, NASELJE, ETNO, DRVENA KUĆA, KAPELA

BROJMEDIIJA

IMX-82762

SIFRAEMISIJE

93

DATEMITIRANJA

11.5.2014

DATUNOSA

10.11.2014

REDAKCIJA

ODJEL KULTURA, UMJETNOST I RELIGIJA

POZICIJA_U_MINUTAMA_OD1

096.50

POZICIJA_U_MINUTAMA_DO1

185.32

TRAJANJE_U_MINUTAMA1

088.42

STATUS

2-FINAL

PORIJEKLO

1-HTV

UNIO

Iva Pažanin

OPIS

HRT 15. svibnja obilježava 86 godina radija i 56 godina televizije, a tu je i okrugla 50 godišnjica Trećeg programa Hrvatskog radija. Povodom spomenutih obljetnica govorit ćemo o 3. kanalu HR te o baštinskoj vrijednosti arhiva **HRT**-a te o arhivima općenito. Također, povodom otvorenja izložbe Vlaste Delimar u MSU, otvaramo temu o konceptualnoj umjetnosti u Hrvata. Upoznajemo vas i sa slikarskim radovima iznimne umjetnice, Naste Rojc koja je rodom iz Bjelovara. Predstavljamo web portal culturenet.hr. O filmovima kao i uvijek Boško Picula.

*Slika 15. Meridio dokument dobiven pretragom 1. dio*²²

²² Ibid.

096.50
 - NAJAVNA ŠPICA
 0097.05
 - VODITELJI DRAŽEN ILINČIĆ I MIRAN KURSPAHIĆ - UVODNI POZDRAV, PREGLED SADRŽAJA EMISIJE, NAJAVA
 100.03
 PRILOG: HR 3
 (novinarka: DANIJELA STANOJEVIĆ, snimatelj: DAVORIN GECL, montaža: BOŽANA BARBARIĆ)
 - STUDIO 3. PROGRAMA HRVATSKOG RADIJA (DENIS LESKOVAR) ; ARHIVSKE SNIMKE 3. PROGRAMA HR (CB I KOLOR) ; ZGRADA U ŠUBIČEVOJ U KOJOJ JE BIO SMJEŠTEN HRT (RADNIČKI DOM) ; ARHIVSKA SNIMKA - JASMINA NIKIĆ U STUDIJU
 - JASNA PETROVIĆ, novinarka - GOVORI O HR NEKAD I DANAS
 - ARHIVSKE SNIMKE RTV ZAGREB, POSEBNO HR 3
 - DAVOR HRVOJ U STUDIJU HR 3
 - DAVOR HRVOJ, novinar - GOVORI O EMISIJI " VRIJEME JE ZA JAZZ " I OSTALIM RADIJSKIM EMISIJAMA O JAZZU
 - ARHIVSKI DNEVNIČKI PRILOG SA POČETKA 90-ih - SJEDNICA GRADSKO SKUPŠTINE (MLADEN VEDRIŠ)
 - ARHIVSKE SNIMKE TV ODAŠILJAČA
 105.54
 RAZGOVOR U STUDIJU:
 * DANIJEL BUČAN
 - RAZGOVOR S GOSTOM O TREĆEM PROGRAMU HRVATSKOG RADIJA POVODOM NJEGOVE 50. OBLJETNICE
 118.31
 PRILOG: NASTA ROJC
 (novinarka: ZRINKA KREŠO, snimatelj: KREŠO VLAHEK, montažerka: BERNARDA SEKELEZ)
 - KADROVI KRITIČKE RETROSPEKTIVNE IZLOŽBE SLIKARICE NASTE ROJC U UMJETNIČKOM PAVILJONU U ZAGREBU, SLIKE KRUPNO
 - JASMINKA POKLEČKI STOŠIĆ, autorica izložbe, ravnateljica Umjetničkog paviljona - IZJAVA O IZLOŽBI I SLIKARICI
 123.43
 - JINGLE
 123.47
 - NAJAVA
 124.40
 PRILOG: ARHIV HRT-a
 (novinarka: IRA KARLOVIĆ, snimatelj: MAK VEJZOVIĆ, montažer: HRVOJE MIOVIĆ KOČAN)
 - DIO ZRADE HRT-a U KOJEM JE SMJEŠTEN ARHIV - HODNIK, OBRADA, PREGLED, SPREMIŠTE, MIGRACIJA
 - DEŠA JOVIĆ, Centralni informacijski odsjek HRT-a - IZJAVA O POČECIMA I RADU ARHIVA
 - ARHIVSKA KARTICA, FIMSKE VRPCE, AVR, SVI FORMATI POSLAGANI JEDAN NA DRUGI PO STAROSTI
 - JASMINA TUNJIĆ, Odsjek zaštita, čuvanje, priprema i kontrola AV gradiva - IZJAVA O ČUVANJU MATERIJALA NA KASETAMA
 - TAJANA PRPIĆ, AV arhivist - IZJAVA O MIGRACIJI AV GRADIVA
 - KRATKI ARHIVSKI ULOMCI RAZLIČITIH EMISIJA - PRIKAZ MIGRACIJE
 128.21
 RAZGOVOR U STUDIJU:
 * dr.sc. VLATKA LEMIĆ, ravnateljica Hrvatskog državnog arhiva
 - RAZGOVOR S GOŠĆOM O RADU HDA I SURADNJI S ARHIVOM HRT-a
 138.48
 PRILOG: FILMSKI NOVITETI
 (novinar: BOŠKO PICULA, montažer: BRANKO SIROČIĆ)
 - ULOMCI IZ FILMOVA: " SUSJEDI I Z PAKLA " r. NICHOLAS STOLLER ; " UZVIŠENOST " r. WALLY PFISTER ; " VIŠE OD MEDA " r. MARKUS IMHOOF
 - U OFFU KRITIKA NAVEDENIH FILMOVA
 143.29
 - JINGLE
 143.34

- FACEBOOK STRANICA EMISIJE; NAJAVA NET RUBRIKE
 147.14
 PRILOG: COLTURENET
 (novinarka: ZRINKA KREŠO, snimatelj: DRAŽEN PETRAČ, montažer: IVICA DRNIĆ)
 - INTERNETSKE STRANICE PORTALA COLTURENET www.culturenet.hr MINISTARSTVA KULTURE
 - BORIS POSTNIKOV, voditelj službe za javnu komunikaciju Ministarstva kulture RH - IZJAVA O PORTALU
 150.02
 - NAJAVA
 151.22
 PRILOG: VLASTA DELIMAR
 (novinarka: DANIJELA STANOJEVIĆ, snimatelj: DRAŽEN PETRAČ, montažer: BOŽANA BARBARIĆ)
 - POSTAVLJAJNJE RETROSPEKTIVNE IZLOŽBE VLASTE DELIMAR " TO SMA JA " U MSU ; IZLOŽENA DJELA I SNIMKE PERFORMANSA
 • MARTINA MUNIVRANA, kustosa • IZJAVA O IZLOŽBI I PERFORMANSU KOJI ĆE BITI ODRŽAN U SKLOPU IZLOŽBE (VLASTA ĆE ŽIVJETI U MUZEJU TIJEKOM TRAJANJA IZLOŽBE)
 - NOVINARKA U ' POSJETU ' UMJETNICI VLASTI DELIMAR U MSU - RAZGOVARAJU O NJEZINOJ PROVOKATIVNOJ UMJETNOSTI

Slika 16. Meridio dokument dobiven pretragom 2. dio²³

²³ Ibid.

156.57
 RAZGOVOR U STUDIJU:
 * JANKA VUKMIR, predsjednica Instituta za suvremenu umjetnost
 - RAZGOVOR S GOŠĆOM O KONCEPTUALNOJ UMJETNOSTI, HRVATSKIM KONCEPTUALNIM UMJETNICIMA I IZLOŽBI VLASTE DELIMAR
 - RAZGOVOR POPRAČEN KADROVIMA DJELA HRVATSKIH KONCEPTUALNIH UMJETNIKA

174.37
 PRILOG: NAJAVA DOGAĐAJA
 (novinarka: MANUELA FRKIĆ ŽAJA, montaža: VESNA LAŽETA)
 - PULA - MATANIĆEVE " THELMA I LOUISE " U GRADSKOM KAZALIŠTU (KADROVI GRADA)
 - ZAGREB - DAN HRT-a (ŠO HRT-a U LISINSKOM)
 - GORNJA STUBICA - IZLOŽBA " ZAGORSKO LICE BOGA RATA " U MUZEJU SELJAČKIH BUNA
 - KARLOVAC - IZLOŽBA SKULPTURA PETRA HRANUELIJA U GALERIJU ZILIK
 - OPATIJA - IZLOŽBA " KVARNER EXPRESS " U HRVATSKOM MUZEJU TURIZMA (CB ARHIVSKE SNIMKE GRADA)
 - ZAGREB - FILM " VIŠE OD MEDA " U DOKUKINU GRIČ (ULOMCI IZ FILMA)

177.18
 - JINGLE

177.23
 - NAJAVA

178.39
 PRILOG: BUŠEVEC
 (novinarka: IRA KARLOVIĆ, snimatelj: BRANKO PAŠIĆ, montažerka: BERNARDA SEKELEZ)
 - KADROVI MJESTA BUŠEVEC
 - KAPELA SV. APOSTOLA IZ 17. ST. - EKSTERIJER I INTERIJER (U OBNOVI)
 - TRADICIJSKA OKUČNICA I ČARDAK OBITELJI ROBIĆ IZ 19.ST.
 - ANA MLINAR, etnologinja-konzervatrica, Konzervatorski odjel u Zagrebu - IZJAVA O OVIM GRAĐEVINAMA I NJIHOVOJ OBNOVI

181.18
 - ODJAVA

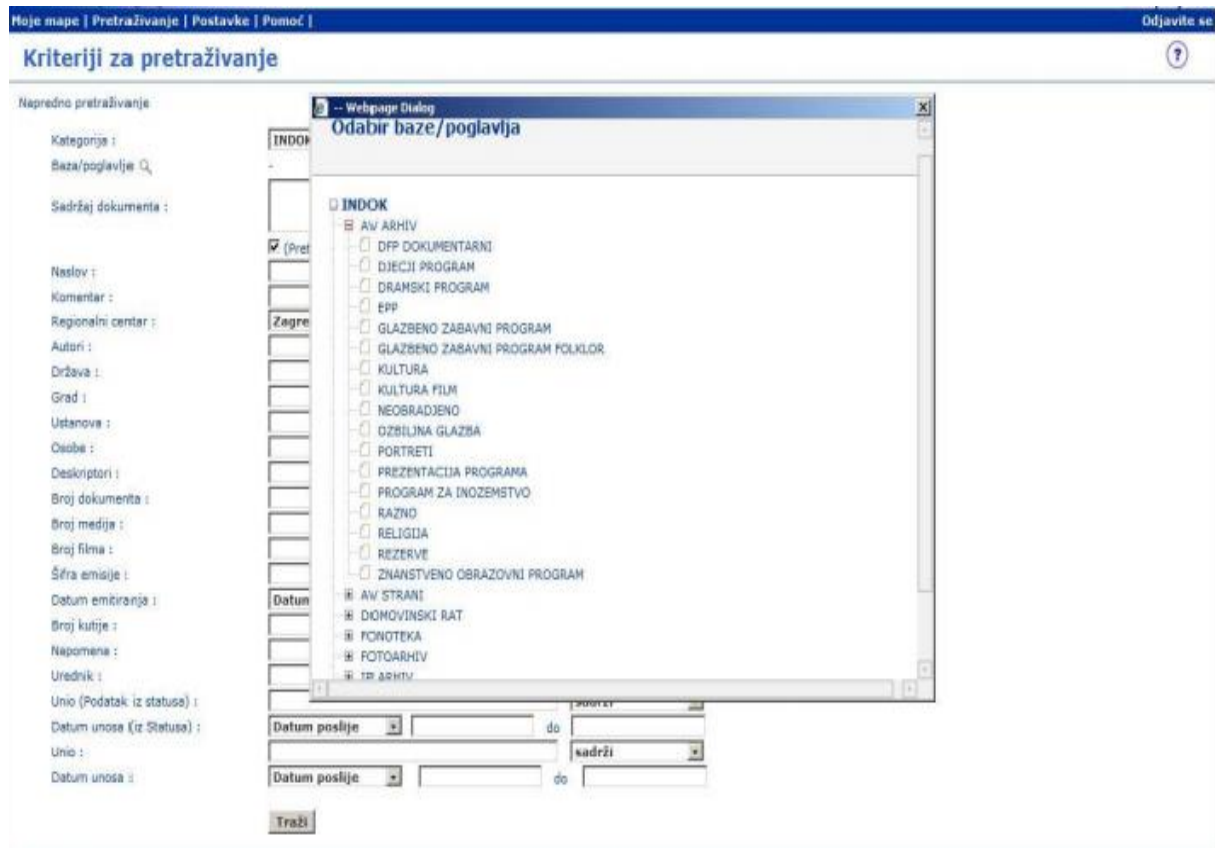
182.28
 - ODJAVNA ŠPICA

Slika 17. Meridio dokument dobiven pretragom 3. dio ²⁴

---

²⁴ Ibid.

Slika 18 prikazuje spomenute Kriterije pretraživanja ali po principu izbornika baze i poglavlja unutar baze AV Arhiva. Unutar baze se nalaze folderi Kultura, Ozbiljna glazba, Dramski program, Dječji program i drugi.

Slika 18. Meridio pretraga – izbornik baze i poglavlja unutar baze AV ARHIV ²⁵

3.2.2. Klasifikacija audiovizualnog gradiva

U ovom poglavlju govorit će se o klasifikaciji audiovizualnog gradiva uz pomoć koje se puno lakše i brže može doći do određenih podataka. U audiovizualnom arhivu pohranjen je sav audiovizualni materijal koji je proizveden unutar HRT-a za vrijeme njegovog dugogodišnjeg djelovanja. Da bi se omogućilo korištenje gradiva, potrebno ga je obraditi i organizirati kako bi se lakše moglo doći do određenih zapisa. Budući da je televizijski arhivski fond izuzetno veliki to se postiže postupkom grupiranja i slaganja dokumenata u kategorije odnosno klasifikacijom. Kada je riječ o klasifikaciji TV arhiva HRT-a primjenjuje se na raspored arhivskih kartica nastalih obradom audiovizualnog gradiva kojima je ono jednoznačno označeno, a ne na

²⁵ Ibid.

raspored gradiva odnosno medija na kojem su audiovizualni dokumenti zapisani. Dokument koji je nastao arhivskom obradom je veza između audiovizualnog dokumenta i arhivskog spremišta odnosno komunikacijsko sredstvo koje posreduje između audiovizualnih zapisa i korisnika. Proces klasifikacije počinje njegovom izradom jer su u njemu sadržani opći pojmovi odnosno metapodatci na osnovu kojih je taj dokument i klasificiran.

Branko Bubenik je u svom magistarskom radu opisao klasifikaciju TV arhiva tadašnje TVZ od 1956. godine do 1983. godine, dakle od početaka do uvođenja sustava za pretraživanje STATUS.²⁶ Opis klasifikacije se odnosio na audiovizualnu građu zapisanu na filmskoj vrpici, a u manjoj mjeri na građu zapisanu na magnetoskopske vrpce budući da njihova upotreba još nije bila toliko zastupljena. Započeti proces katalogizacije audiovizualnih materijala smatrao se kada je arhivska obrada materijala rezultirala popunjenom papirnatom arhivskom karticom. Klasičnom metodom klasifikacije klasificirale su se prve kartice: koristili su se kronološki sistem, abecedni predmetni sistem i abecedni autorski sistem. Informativni program se nakon obrade odvajao od sporovoza, a ispisivala se dnevna kartica svih priloga informativnog sadržaja emitiranih tog dana koja se odlagala kronološki. Za velike emisije koristio se abecedno-predmetni sistem čije su kartice bile razvrstane u posebnim kartotekama koje su bile organizirane prema nazivu emisije. Abecedno-predmetni sistem sastojao se od predmetnog kataloga odnosno 1500 pojmova koji reprezentiraju ljudsku djelatnost. Dobro je funkcioniralo pretraživanje ovog sistema ako se pretraživalo prema imenu grada, datumu emitiranja, imenima osoba, ali je pretraga ovog kataloga imala i mnoge mane kao što su proizvoljne predmetne odrednice, nemogućnost pretrage s više aspekata, sinonimi.

Novi sustav klasifikacije nazvan Banka kadrova osmišljen je 1976. godine, a temeljio se na analizi zahtjeva korisnika. Najčešći korisnici arhivske audiovizualne dokumentacije bili su novinari informativnog programa koji koriste stare arhivske filmske materijale za izradu novih. Specifično ime sustava Banka kadrova je zato što nisu bili potrebni cijeli filmovi nego samo određeni kadrovi odnosno slika, a također nije bio potreban niti ton. U starom sustavu klasifikacije informativnog programa došlo je do promjena i tako se koristilo sve do kompjutorizacije i uvođenja informacijskog sustava za tekstualno pretraživanje informacija aplikacija STATUS koji je olakšao pohranjivanje i pristup dokumentima. Godine 1983. krenulo je uvođenje novog kompjutorskog sustava na računalu ME29 tvrtke ICL. To je bio uredski sustav za tekstualno pretraživanje informacija STATUS pod operativnim sustavom TME

---

²⁶ Bubenik, Branko. Audiovizuelna dokumentacija televizije. Magistarski rad. Zagreb, 1984.

(Transaction Machine Environment).²⁷ Ovaj sustav pružao je mogućnost za kreiranje i širenje tekstualnih baza podataka, modificiranje postojećih baza te pretraživanje i dohvaćanje svakog teksta. Razlika klasifikacije između klasičnog i kompjutorskog sustava je u tome što se u kompjutorski sustav zapis unosi samo jednom te on omogućava sve daljnje veze odnosno nema više dupliciranja kartica. Unutar svake baze kreirana su poglavlja radi velike količine dokumenata koje su sadržavale. Tvrtka ICL je prodana i nije se više sustav održavao te je tako moglo doći do gubitka podataka.

U konačnici, prilično brzo i naglo je došlo do uvođenja informacijsko-dokumentacijskog sustava aplikacije Meridio. S obzirom na to da nije bilo vremena za detaljnu razradu, sustav je temeljen na sustavu STATUS s malim izmjenama. Unutar navedenih baza nalaze se poglavlja. Nove baze su:

- AV ARHIV (emisije sporovoza, TVemisije+filmska+edukbaza+kultura)
- IP EMISIJE (informativne emisije)
- IP ARHIV (informativni program – radni materijali i izdvojeni prilozi)
- AV STRANI (strani materijali, uglavnom pristigli međunarodnom razmjenom).

Klasifikacijski sustavi u aplikacijama STATUS i Meridio su kombinirani sustavi, s obzirom da, osim gore spomenutih baza u koje su klasificirani dokumenti vezani uz AV zapise HTV-a (TV emisije), unutar INDOK-a postoje još i baze koje su sadržavale (STATUS) ili sadržavaju (Meridio) drugu vrstu dokumentacije.

U STATUS-u su to bile baze:

- TEHDOK (tehnička dokumentacija)
- FONOTEKA (dokumentacija o fono zapisima korištenim u proizvodnji TV emisija)
- NOVINDOK (novinska dokumentacija-obavijesna pomagala), a u

Meridiju su to baze:

- Tehnička dokumentacija,
- Fotoarhiv,
- Mikrofilm,
- Novinska dokumentacija i
- Fonoteka (koja više nije u funkciji, jer je fonoteka priključena odjelu Fono gradivo).

---

²⁷ Aplikacija STATUS je u to vrijeme bila najbolja aplikacija za arhivske baze. Firma ICL je bila dobavljač i za operativni sustav i za aplikaciju.

3.2.3. Audiovizualno gradivo

Odjel audiovizualnog gradiva je TV arhiv. Misija odjela je da obrađuje snimljeno audiovizualno gradivo, arhivira i selektira audiovizualne zapise te priprema za programske potrebe. Glavni ciljevi su mu očuvanje, zaštita i katalogizacija arhivskog i registraturnog gradiva koje je nastalo radom televizije.

Poslovi odjela su:

- obrada audiovizualnog gradiva odnosno unos sadržaja i metapodataka u digitalni sustav pohrane i proizvodnje,
- prihvaćanje audiovizualnog i popratnog gradiva,
- organiziranje spremišta,
- zbrinjavanje gradiva na klasičnim medijima pohrane te u digitalnom sustavu,
- digitalizacija i migracija,
- upravljanje medijima i zapisima,
- pregled i presnimavanje audiovizualnog sadržaja.

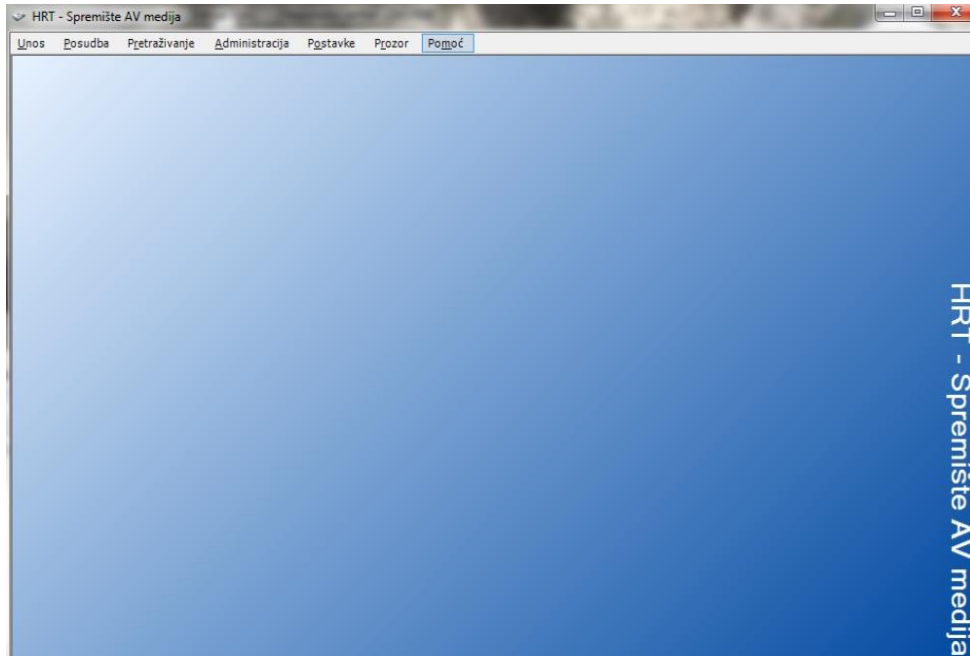
Odsjek Zaštita, čuvanje, priprema i kontrola AV gradiva i odsjek Obrada AV gradiva čine Odjel audiovizualnog gradiva. Prvi odsjek je zadužen za nabavu, distribuciju i čuvanje medija na koje se snima materijal. Prema podacima iz programa, godišnje se naručuje potrebna količina i vrsta medija za snimanje te se na zahtjev izdaje prazan medij za potrebe produkcije nakon što se numerira. Odsjek nakon produkcije, zaprima i čuva sve medije sa svim vrstama AV sadržaja. Nakon što zaprimi zahtjev vrši distribuciju AV materijala za emitiranje programa, montažu, pripremu, pregled. U bazu podataka se unose podaci s kontrolnog kartona o sadržaju koji dolaze u kompletu s AV materijalom. Strani materijal, zaprima, numerira i evidentira ga. U sklopu odsjeka se vrši migracija odnosno pregled i presnimavanje AV dokumentacije sa zastarjelih medija. Također se vrši presnimavanje materijala za vanjske korisnike.

Obrada AV gradiva bavi se obradom svih emitiranih i vrijednih emisija vlastite proizvodnje, otkupljenih emisija te digitalizacijom i migracijom napuštenih medija. Pod napuštene medije se smatra AVR (dvoinčna magnetoskopska vrpca), VPR (jednoinčna vrpca) i U-matic (prvi format s videovrpcom u kaseti), Betacam kasete i novi digitalni AV mediji (IMX kasete, DB kasete, CD-ROM, DVD) te digitalni zapis pohranjen na serveru. Filmska vrpca se koristi i danas, ali rijetko. Pohranjena količina AV zapisa na različitim medijima prikazana u satima zapisanog materijala otprilike iznosi: film – 36.500 sati, AVR – 7.200 sati, VPR – 13.600 sati, U-matic – 3.200 sati, betacam analogni – 143.000 sati, betacam digitalni – 80.800 sati. Na

navedenim medijima se nalazi vrijedno arhivsko gradivo koje je pohranjeno u arhivu. Mediji su pohranjeni u klimatiziranom spremištu, posebno vrijedni i osjetljivi filmovi se nalaze u tzv. frižideru, a povijesno važan AV materijal se čuva u sefu. Tako se otvaruje visok stupanj automatizacije te zbog goleme količine podataka i potrebe za brzim pronalaženjem informacija u tako velikim medijskim kućama, čovjek bez pomoći strojeva ne bi mogao kontrolirati složene multimedijske sustave. Nadalje u tekstu biće govora o aplikaciji Meridio putem koje se unosi novi AV medij, posudba AV medija te pretraživanje. Kako bi se što adekvatnije približilo kako navedeni informacijsko-dokumentacijski sustav funkcionira biće izloženi odgovarajući ekrani sustava. Kao takva, aplikacija se sastoji od dva dijela:

- 1) Aplikacija za skladištare - koja je dostupna samo zaposlenicima spremišta AV medija te se koristi za unos novih medija, zaprimanje i izdavanje posudbi AV medija i izmjenu sadržaja AV medija.
- 2) Web aplikacija za korisnike AV medija – koja je dostupna svima te se koristi samo za pretraživanje AV medija, sadržaja AV medija i posudbi AV medija.

Aplikacija se instalira na radnu površinu (PC) djelatnika te se tu i nalazi ikona za pokretanje programa. Prilikom prijave u sustav potrebno se ulogirati putem korisničkog imena i lozinke.

Slika 19. Spremište AV medija-početna maska ²⁸

²⁸ Hrvatska radiotelevizija (HRT) Arhiv. (18.5.2017.)

Prema prikazanom ekranu glavnog izbornika aplikacije u gornjem dijelu vidljive su osnovne forme koje opcije nudi. Opcija Administracija dostupna je samo korisnicima koji imaju administratorska prava.

Unos

- Unos novih AV medija
- Izlaz iz programa

Posudba

- Posudba (IZLAZ)
- Posudba (ULAZ)
- Promjena podataka i sadržaja AV medija

Pretraživanje

- Osnovno pretraživanje
- Pregled izvješća

Administracija

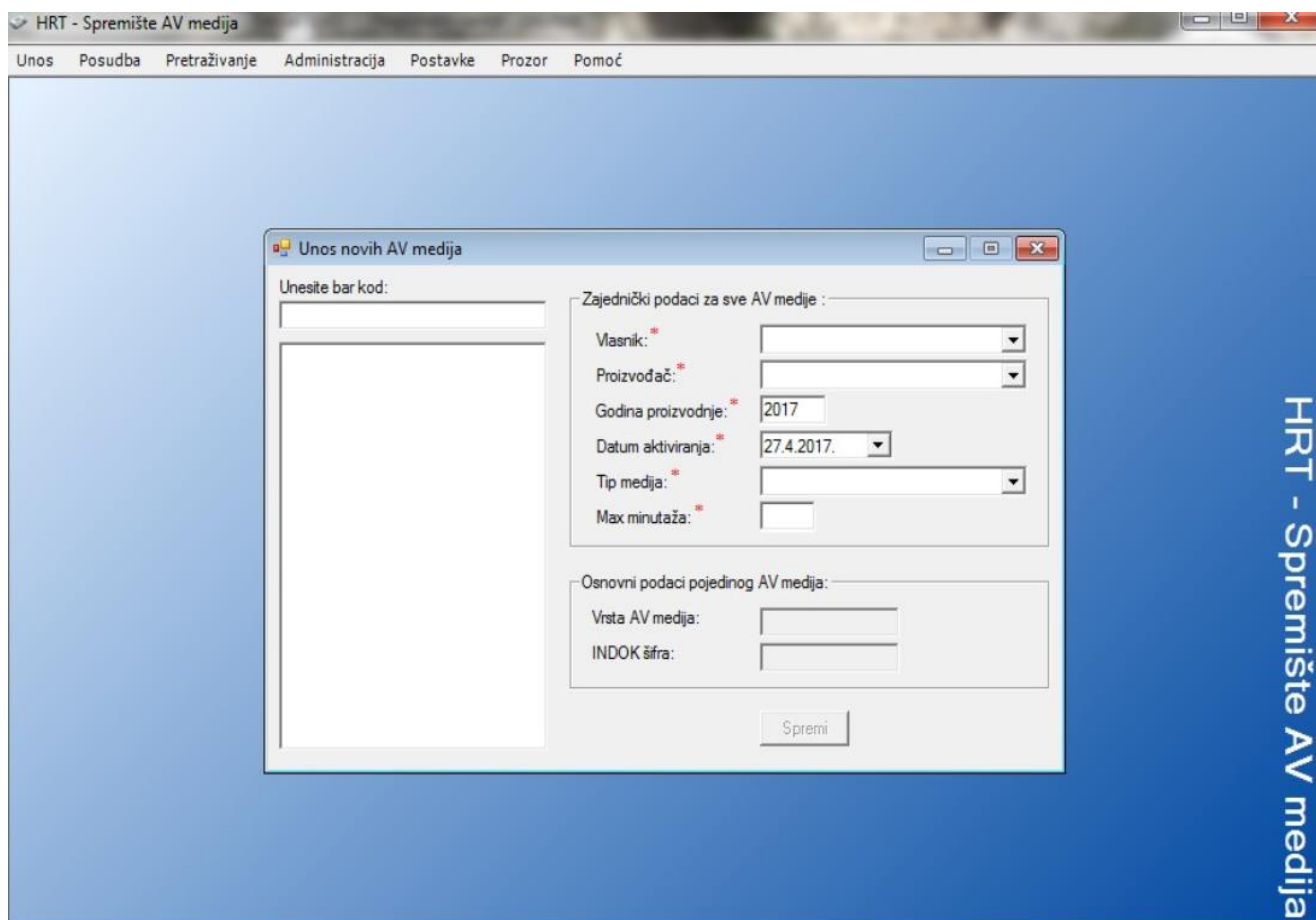
- Administracija prava
- Administracija Meridio korisnika
- Rashod AV medija
- Prezaduživanja
- Vlasnik
- Osobe
- Osnovni podaci AV medija
- Šifrnici
- Logovi

Postavke

- Promjena lozinke

Pomoć

- Programu
- Pomoć

Slika 20. Maska za unos novog AV medija ²⁹

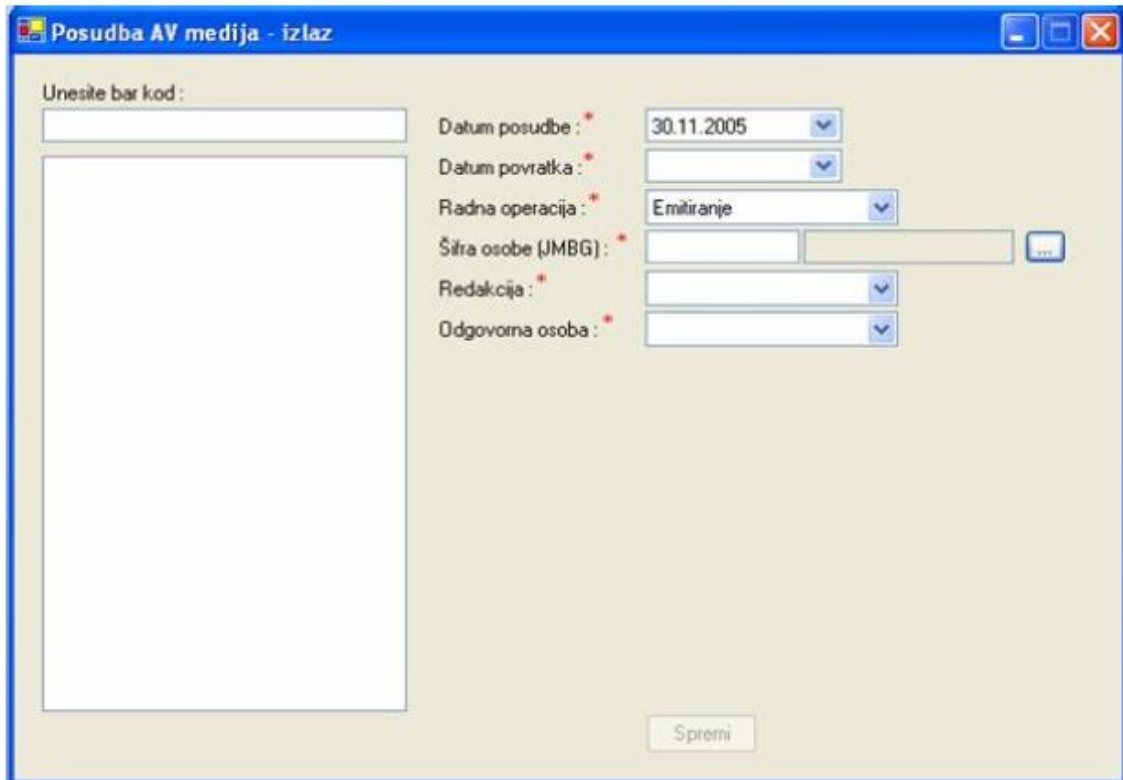
Maska za unos novog AV medija prikazuje sljedeće podatke:

1. Barkod - AV medija. Unosi se ručno ili preko bar kod čitača. Dopusšten je unos samo bar kodova novog formata i unos samo AV medija iste vrste.
2. Vlasnik - AV medija koji se unosi u spremište. Za vlasnika se odabire jedna od redakcija iz padajućeg izbornika.
3. Proizvođač - odabire se jedan od ponuđenih proizvođača iz padajućeg izbornika.
4. Godina proizvodnje - u polje se upisuje godina proizvodnje AV medija.
5. Datum aktiviranja - upisuje se datum aktiviranja AV medija.
6. Tip medija - odabire se tip AV medija iz padajućeg izbornika, a u slučaju ako je izbornik prazan znači da za određenu vrstu AV medija nije određen tip.
7. Max minutaža - upisuje se maksimalna minutaža AV medija.

²⁹ Hrvatska radiotelevizija (HRT) Arhiv. (18.5.2017.)

8. Vrsta AV medija - prikazuje se vrsta odabranog AV medija.
9. INDOK šifra - prikazuje se INDOK šifra odabranog AV medija.

Slika 21. Maska za posudbu AV medija ³⁰

Iz gore prikazane maske za posudbu AV medija unose se sljedeći podaci:

1. Bar kod - AV medija koji se posuđuje.
2. Datum posudbe - upisuje se datum posudbe AV medija dok je u polju upisan trenutni datum ili se odabire iz padajućeg izbornika.
3. Datum povratka - upisuje se predviđen datum povratka AV medija ili se odabire iz padajućeg izbornika.
4. Radna operacija - odabire se radna operacija za koju se AV medij posuđuje iz padajućeg izbornika. Npr. ako je odabrana opcija „emitiranje“ onda se za svaki AV medij u listi AV medija mora odabrati sadržaj koji će se emitirati.

---

³⁰ Ibid.

5. Šifra osobe - ručno ili pomoću bar kod čitača, upisuje se JMBG osobe koja posuđuje AV medij. Pretraga je moguća prema imenu, prezimenu i JMBG-u te po poljima koja označavaju da je osoba stari ili neaktivan član.
6. Redakcija - odabire se redakcija za koju se posuđuje AV medij iz padajućeg izbornika.
7. Odgovorna osoba - odabire se odgovorna osoba za prethodno odabranu redakciju iz padajućeg izbornika.

Ako neka osoba nema pravo posudbe AV medija iz liste unesenih AV medija napravi se lista za privremenu dodjelu prava posudbe.

*Slika 22. Maska za pretraživanje podataka o AV mediju*³¹

³¹ Ibid.

Za potrebe pretraživanja spremišta AV medija prema ponuđenim kriterijima odabire se opcija *Pretraživanje* te pod opcija *Osnovno pretraživanje*.

Maska forme za pretraživanje se sastoji od četiri cjeline:

1. Pretraživanje podataka o AV mediju
2. Pretraživanje podataka o posudbi
3. Pretraživanje podataka o sadržaju
4. Prikaz rezultata.

Pretraživanje podataka o AV mediju ima mogućnost sljedećih kriterija pretrage:

Podaci o AV mediju:

1. Bar kod, INDOK šifra ili interna šifra- od ponuđena tri polja, odabire se jedno. Nakon što se odabere određeno polje, upisuje se cijeli tekst ili samo jedan dio.
2. Vrsta- odabire se vrsta AV medija iz padajućeg izbornika.
3. Tip- odabire se tip AV medija iz padajućeg izbornika.

Vlasnik i status AV medija:

1. Vlasnik - odabire se redakcija koja je vlasnik AV medija iz padajućeg izbornika (ponuđene su aktualne redakcije).
2. Stari vlasnik - odabire se redakcija koja je bila vlasnik AV medija iz padajućeg izbornika (ponuđene su sve redakcije).
3. Trenutno posuđena - odabire se vrijednost da (posuđena) odnosno ne (nije posuđena) iz padajućeg izbornika.
4. Datum aktiviranja - upisuje se datum aktiviranja iz padajućeg izbornika te se odabire i kriterij pretrage (datum prije, na taj i taj datum, itd.).
5. Tehničko stanje - odabire se tehničko stanje AV medija iz padajućeg izbornika.
6. Status - odabire se status AV medija iz padajućeg izbornika.
7. Rashod - odabire se vrijednost DA (rashođen) ili NE (nije rashođen) iz padajućeg izbornika. Inicijalna vrijednost je uglavnom postavljena na NE.

Emitiranje, slobodna i maksimalna minutaža:

1. Slobodna minutaža - upisuje se slobodna minutaža AV medija i odabire jedan od kriterija za pretragu kao npr. jednako, veće, itd.
2. Max minutaža - upisuje se maksimalna minutaža AV medija i odabire jedan od kriterija za pretragu kao npr. jednako, veće, itd.
3. Frekvencija - upisuje se frekvencija posuđivanje AV medija i odabire jedan od kriterija za pretragu kao npr. jednako, veće, itd.

4. Emitirano - upisuje se broj emitiranja AV medija i odabire jedan od kriterija za pretragu kao npr. jednako, veće, itd.

Slika 23. Maska za pretraživanje podataka o posudbi AV medija ³²

U gore prikazanoj maski za pretraživanje podataka o posudbi AV medija vidna su polja za unos sljedećih kriterija pretrage:

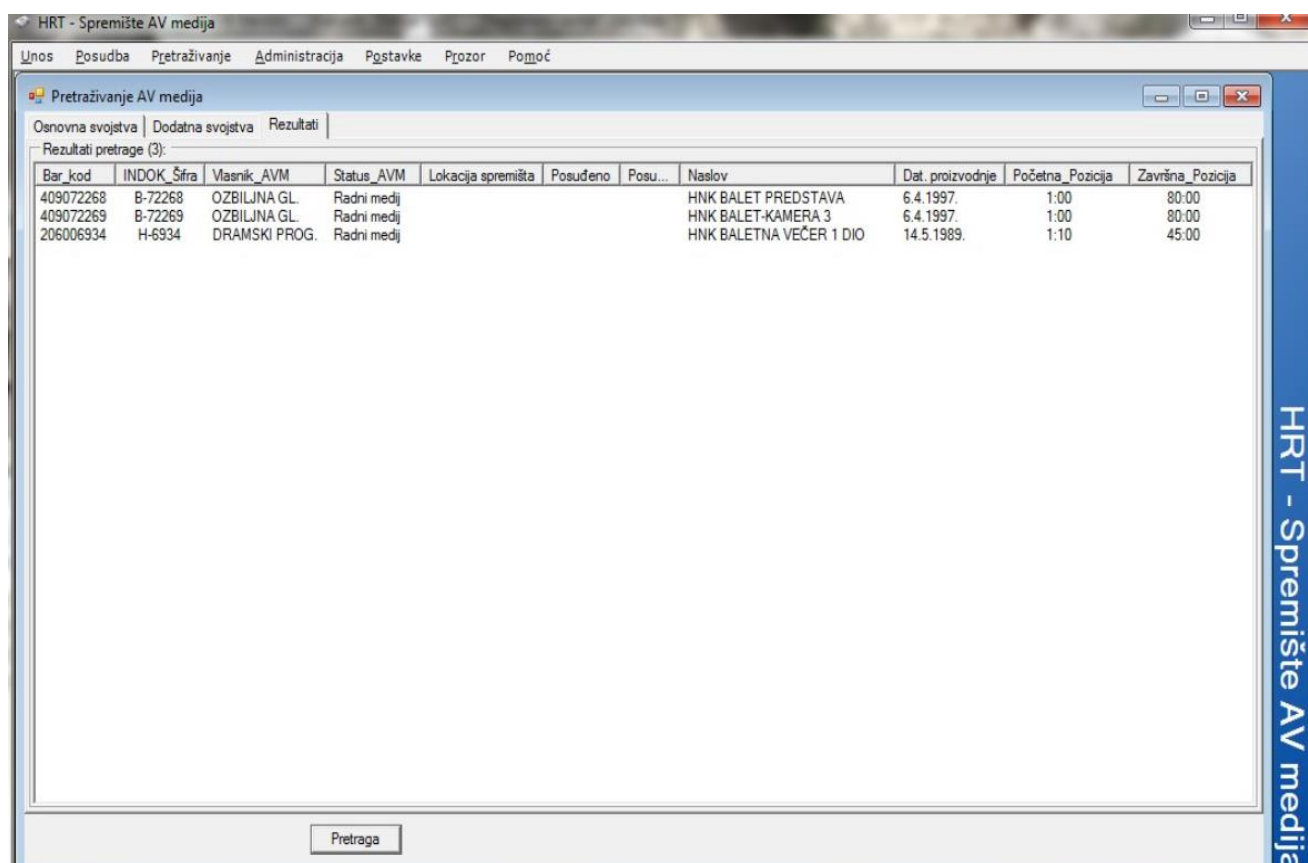
1. Datum posudbe - u pretragu se upisuje datum posudbe AV medija ili se odabire iz padajućeg izbornika, a također se odabire jedan od kriterija pretrage kao npr. datum prije, datum na, itd.
2. Datum povratka - u pretragu se upisuje datum povratka AV medija ili se odabire iz padajućeg izbornika, a nakon toga se odabire jedan od kriterija pretrage kao npr. datum prije, datum na, itd.

³² Hrvatska radiotelevizija (HRT) Arhiv. (18.5.2017.)

3. Radna operacija - odabire se operacija odnosno razlog radi kojeg se AV medij posuđuje iz padajućeg izbornika.
4. Zadužena osoba - upisuje se JMBG osobe koja je posudila AV medije.
5. Zadužena redakcija- odabire se redakcija koja je posudila AV medij iz padajućeg izbornika.
6. Odgovorna osoba - odabire se odgovorna osoba za posudbu iz padajućeg izbornika. U slučaju ako se odabere redakcija tada će u padajućem izborniku biti odgovorne osobe samo odabrane redakcije.
7. Emitirano na posudbi - upisuje se broj emitiranja AV medija po posudbi ako se odabere radna operacija „emitiranje“ te se odabire kriterij pretrage.

Pretraživanje podataka o sadržaju AV medija:

1. Povezati sadržaj s posudbom - ako se označi, sadržaj se povezuje s posudbom na kojoj je sadržaj nastao, a u slučaju ako se ne označi sadržaj se povezuje s AV medijem na kojem se nalazi.
2. Naslov - upisuje se dio ili cijeli naslov sadržaja AV medija i odabire kriterij pretrage.
3. Datum proizvodnje - odabire se odnosno upisuje iz padajućeg izbornika datum proizvodnje te se odabire kriterij pretrage.
4. Početna pozicija - upisuje se početna pozicija u minutama i odabire kriterij pretrage.
5. Završna pozicija - upisuje se završna pozicija sadržaja AV medija u minutama i odabire kriterij pretrage.
6. Trajanje - upisuje se trajanje AV medija u minutama i odabire kriterij pretrage.
7. Redni broj medija - upisuje se redni broj medija na kojem se sadržaj nalazi i odabire se kriterij pretrage.
8. Brisani sadržaj - odabire se DA (za brisani) sadržaj ili NE (za neobrisani) iz padajućeg izbornika i odabire se kriterij pretrage.
9. Nepotpuni sadržaj - odabire se DA (za nepotpuni) ili NE (za potpuni) iz padajućeg izbornika i odabire se kriterij pretrage.
10. Napomena - upisuje se cijela ili samo dio napomene sadržaja AV medija i odabire kriterij pretrage.

Slika 24. Maska za prikaz rezultata pretraživanja ³³

Iz navedene maske se vidi prikaz tablice s rezultatima pretraživanja. Stupac s bar kodom će se uvijek pojaviti u rezultatima, a stupci koji se prikazuju u rezultatima ovise o kriteriju pretrage. Ako se popuni neki od podataka o AV mediju prikazat će se stupci: indok šifra, vlasnik i status što je vidljivo u prikazanoj maski gore. U slučaju da se popuni neki od podataka o posudbi prikazat će se stupci: datum posudbe, datum povratka, radna operacija te zadužena osoba. Ako se popuni neki od podataka o sadržaju prikazat će se sljedeći stupci: naslov, početna pozicija i završna pozicija što je također vidljivo u prikazanoj maski. A ako se popuni podatak iz svake cjeline, prikazat će se svi prethodno navedeni stupci. Npr. potrebni su svi sadržaji koji su emitirani, nisu nepotpuni za video materijal, a počinju sa „u“. Pretraga se izvrši tako što se u polje bar kod upiše „u“, odabere kriterij „počinje sa“, zatim se odabere radna operacija „emitiranje“ iz izbornika radna operacija u posudbama, označi se polje „poveži sadržaj s posudbom“ te se na kraju izabere „ne“ iz izbornika za nepotpuni sadržaj.

³³ Hrvatska radiotelevizija (HRT) Arhiv. (18.5.2017.)

Slika 25 prikazuje masku za pretraživanje emisija u spremištu po sljedećim kriterijima: Naslov emisije, Vlasnik AV medija, Vrsta AV medija, Zadužena osoba, Obrisani sadržaj (koji je uvijek namješten na NE), Trajanje emisije u minutama, Datum emitiranja, Datum proizvodnje, Arhiva.

The screenshot shows the 'Pretraživanje' (Search) interface of the HRT Spremište system. At the top, there is a navigation bar with the HRT logo and the word 'Spremište'. Below this, there are links for 'Pretraživanje', 'Postavke', and 'Pomoć'. On the right side of the navigation bar, there are social media icons and the date '27.04.2017'. The main search area is titled 'Pretraživanje - Pretraživanje emisija' and contains a search input field with the placeholder text 'Q Pretraživanje emisija'. Below the search field are two buttons: 'Novo pretraživanje' and 'Traži'. There are two tabs: 'Uvjeti pretrage' (selected) and 'Rezultati pretraživanja'. The search criteria section includes the following fields:

Naslov emisije	sadrži	
Vlasnik AV medija	jednako	
Vrsta AV medija	jednako	
Zadužena osoba	jednako	
Obrisani sadržaj	jednako	Ne
Trajanje emisije [min.]	jednako	
Datum emitiranja	datum na	
Datum proizvodnje	datum na	
Arhiva	jednako	

At the bottom of the search criteria section, there is a blue button with a magnifying glass icon and the text 'Traži'.

Slika 25. Maska za pretraživanje emisija³⁴

³⁴ Ibid.

Slika 26 prikazuje masku za pretraživanje medija u spremištu po sljedećim kriterijima: Bar kod, Indok šifra, Vlasnik AV medija, Vrsta AV medija, Status i Slobodna minutaža.

Pretraživanje - Postavke - Pomoć

Indok šifra Brzo pretraživanje ...

Pretraživanje - Pretraživanje medija

Q Pretraživanje medija

Novo pretraživanje Traži

Uvjeti pretrage Rezultati pretraživanja

Bar kod sadrži

Indok šifra sadrži

Vlasnik AV medija jednako

Vrsta AV medija jednako

Status jednako

Slobodna minutaža jednako

Traži

*Slika 26. Maska za pretraživanje medija*³⁵

3.2.4. Fono gradivo

Fono gradivo se može definirati kao radijski arhiv, a dijeli se na govorno i glazbeno gradivo. Osnovni kriteriji za odabir i izlučivanje gradiva su: vremenska i medijska tipičnost te neponovljivost. Osnovna misija radijskog arhiva odnosno arhiva koji čuva fono gradivo je prikupljanje, snimanje i čuvanje autentičnosti te ponovno korištenje audio baštine nastale i emitirane u radijskom programu neovisno o mjestu i vremenu nastanka te obliku i stvarnom mediju na kojem su sačuvani. Glavni ciljevi odjela su dohvatljivost i pretraživost glazbene govorne građe, dugovječnost i sigurnost arhivskih materijala te kao posebno značajan cilj odjela je omogućiti digitalnu proizvodnju i automatizirano emitiranje unosenjem snimljene ili nabavljene govorne i glazbene dokumentacije u arhiv i sustav digitalne proizvodnje odnosno digitalnu biblioteku. Dva odsjeka djeluju unutar odjela: Glazbena dokumentacija (dijeli se na: ozbiljnu, narodnu i zabavnu glazbu) i Govorna dokumentacija. Gradivo je pohranjeno u dvije cjeline: konvencionalno i nekonvencionalno gradivo. Projekt digitalizacije je započeo 2006.

³⁵ Ibid.

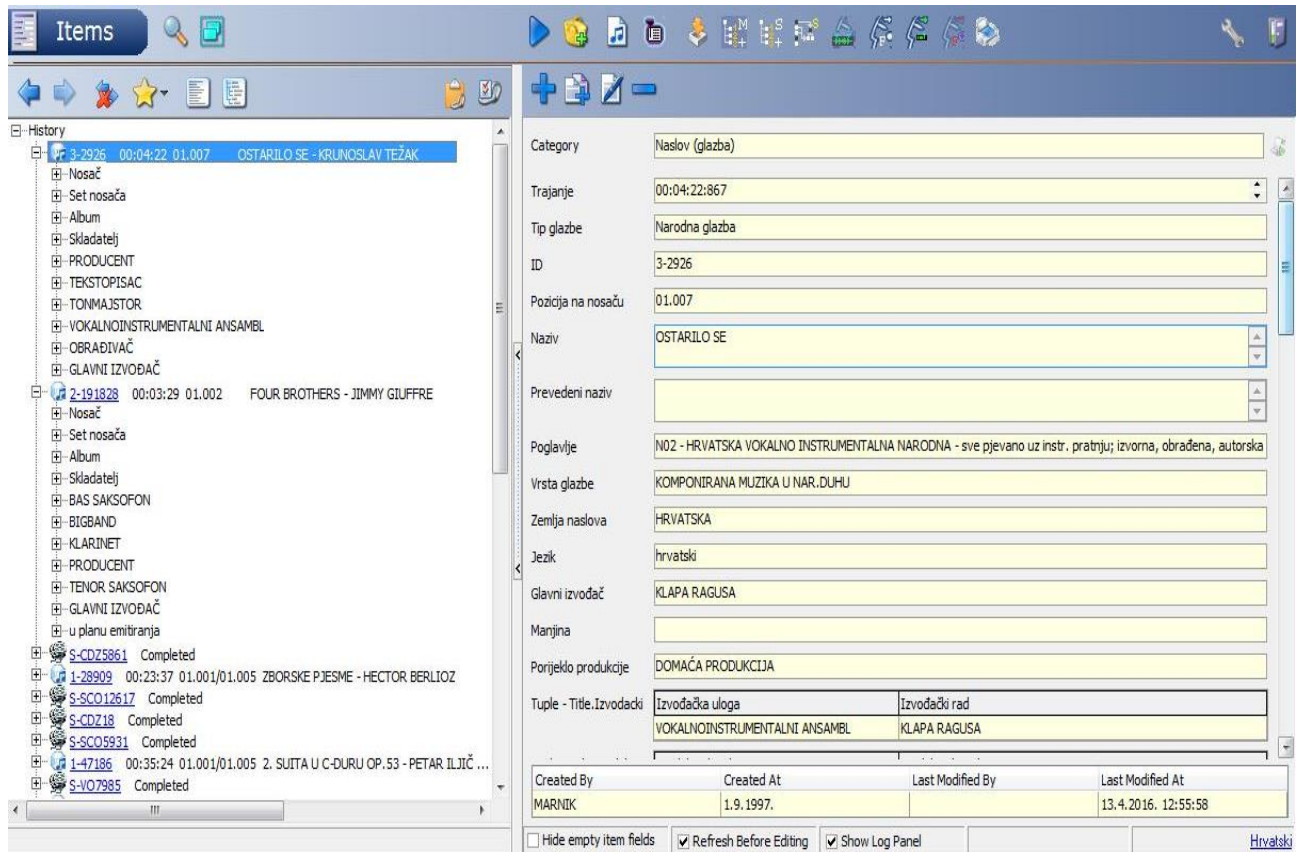
godine kako bi se fono gradivo i izvornici zaštitili te na takav način ujedno omogućili veću dostupnost korisnicima. Vrijednost i ugroženost gradiva te programski prioriteta su kriteriji za odabir digitalizacije.

Poslovi odjela su:

- pripremanje programskih sadržaja za emitiranje,
- dokumentiranje, prihvaćanje i čuvanje podataka o gradivu na konvencionalnim medijima,
- digitalizacija i migracija te upravljanje zapisima i medijima,
- planiranje nabave fono gradiva i medija te upućivanje u postupak nabave i objedinjavanje zahtjeva za nabavom,
- zbrinjavanje gradiva na klasičnim medijima koje još nije preneseno u digitalni sustav,
- davanje stručnog mišljenja i podataka u slučajevima prodaje ili ustupanja gradiva drugim pravnim osobama,
- prihvaćanje govornog i glazbenog gradiva u postupak obrade te obrada fono gradiva za arhiviranje odnosno unos metapodataka i sadržaja u digitalni sustav pohrane i proizvodnje,
- pomoć korisnicima u pronalaganju gradiva i njegovom korištenju.

U Glazbenoj dokumentaciji je od oko 42.200 naslova iz vlastite produkcije digitalizirano 5.900 naslova, a od 658.000 kupljenih naslova digitalizirano oko 250.000. U Govornoj dokumentaciji je pohranjeno oko 85.900 naslova općeg gradiva, a digitalizirano oko 50.000, a 16.900 dramskih naslova od kojih je digitalizirano oko 3.800 naslova. U daljnjem nastavku biće prikazani ekrani putem kojih je vidljiv unos podataka u sustav fono gradiva prvo Glazbene dokumentacije, zatim Govorne dokumentacije.

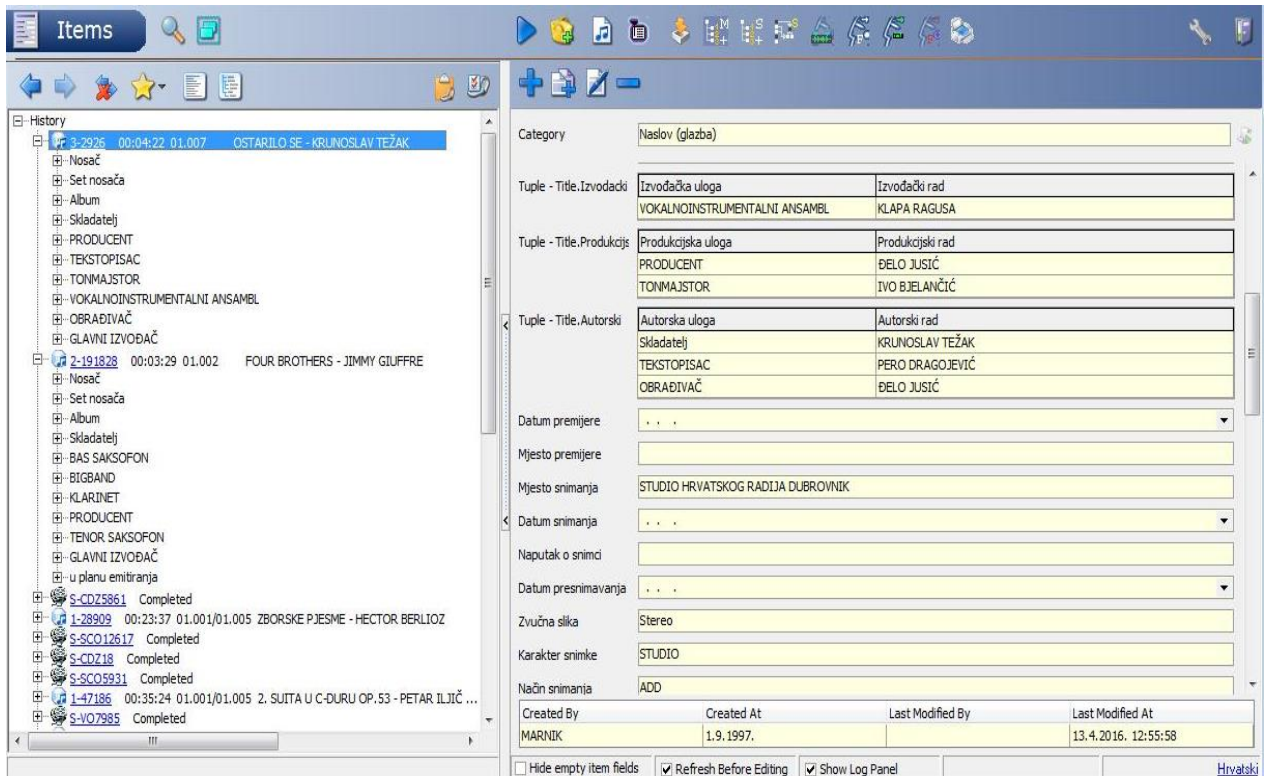
Slika 27 prikazuje 1. masku fono gradiva Glazbene dokumentacije. Na lijevom dijelu slike nalaze se datoteke koje samim nazivom prikazuju što se u njima nalazi te je naziv kao takav specifičan za Glazbenu dokumentaciju. Drugi dio slike prikazuje metapodatke unesene u sustav.

Slika 27. Maska 1 prikaza fono gradiva Glazbene dokumentacije ³⁶

³⁶ Hrvatska radiotelevizija (HRT) Arhiv. (18..5.2017.)

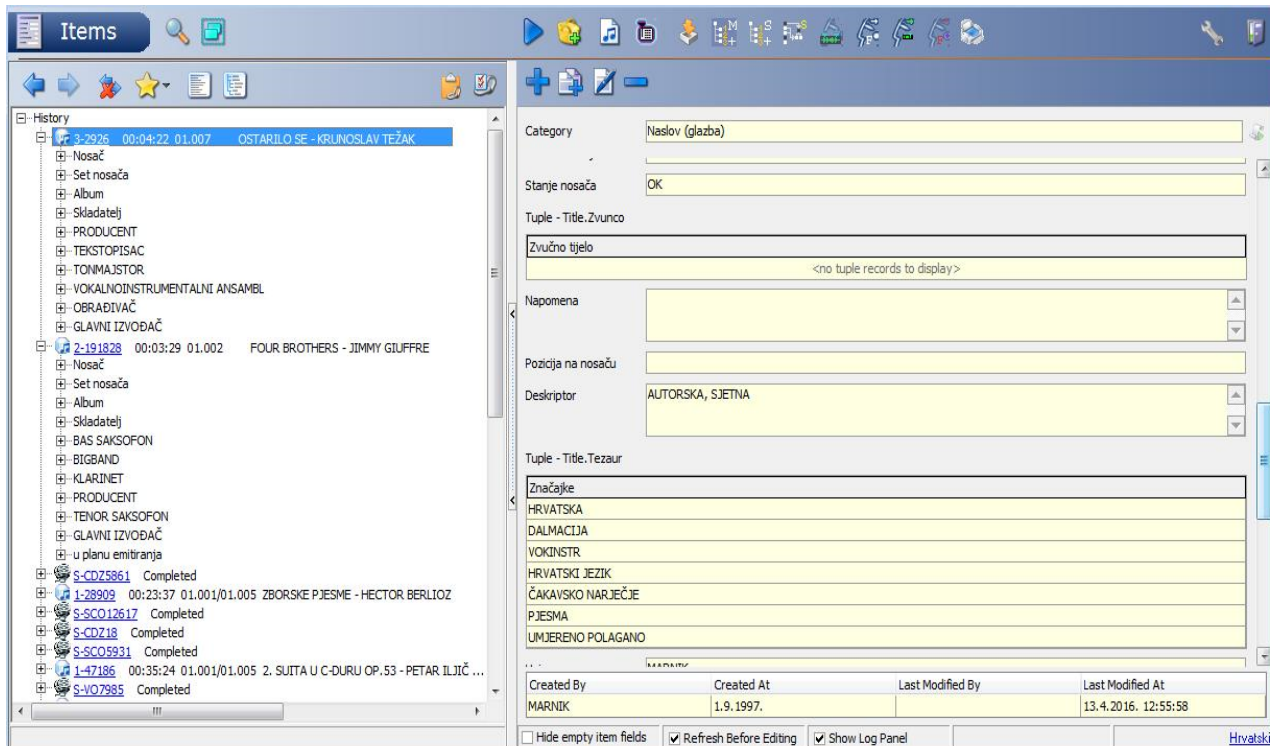
Slika 28 prikazuje 2. masku fono gradiva Glazbene dokumentacije. Kao i na prethodnoj slici, na lijevom dijelu se nalaze datoteke koje samim nazivom prikazuju što se u njima nalazi te je naziv kao takav specifičan za Glazbenu dokumentaciju. Drugi dio slike prikazuje metapodatke unesene u sustav.

Slika 28. Maska 2 prikaza fono gradiva Glazbene dokumentacije ³⁷

³⁷ Ibid.

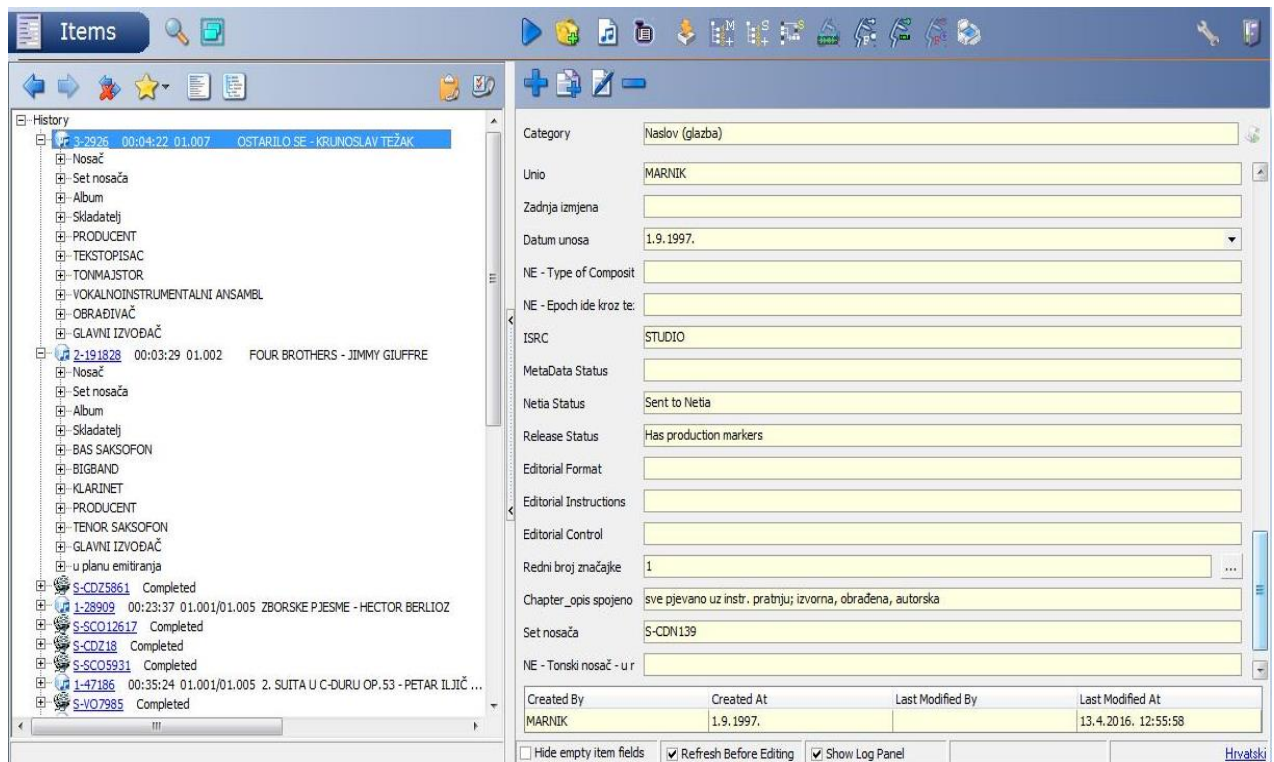
Slika 29 prikazuje 3. masku fono gradiva Glazbene dokumentacije. Kao na prethodne dvije slike i na ovoj se s lijeve strane nalaze datoteke koje samim nazivom prikazuju što se u njima nalazi te je naziv kao takav specifičan za Glazbenu dokumentaciju. Drugi dio slike prikazuje metapodatke unesene u sustav.

Slika 29. Maska 3 prikaza fono gradiva Glazbene dokumentacije ³⁸

³⁸ Ibid.

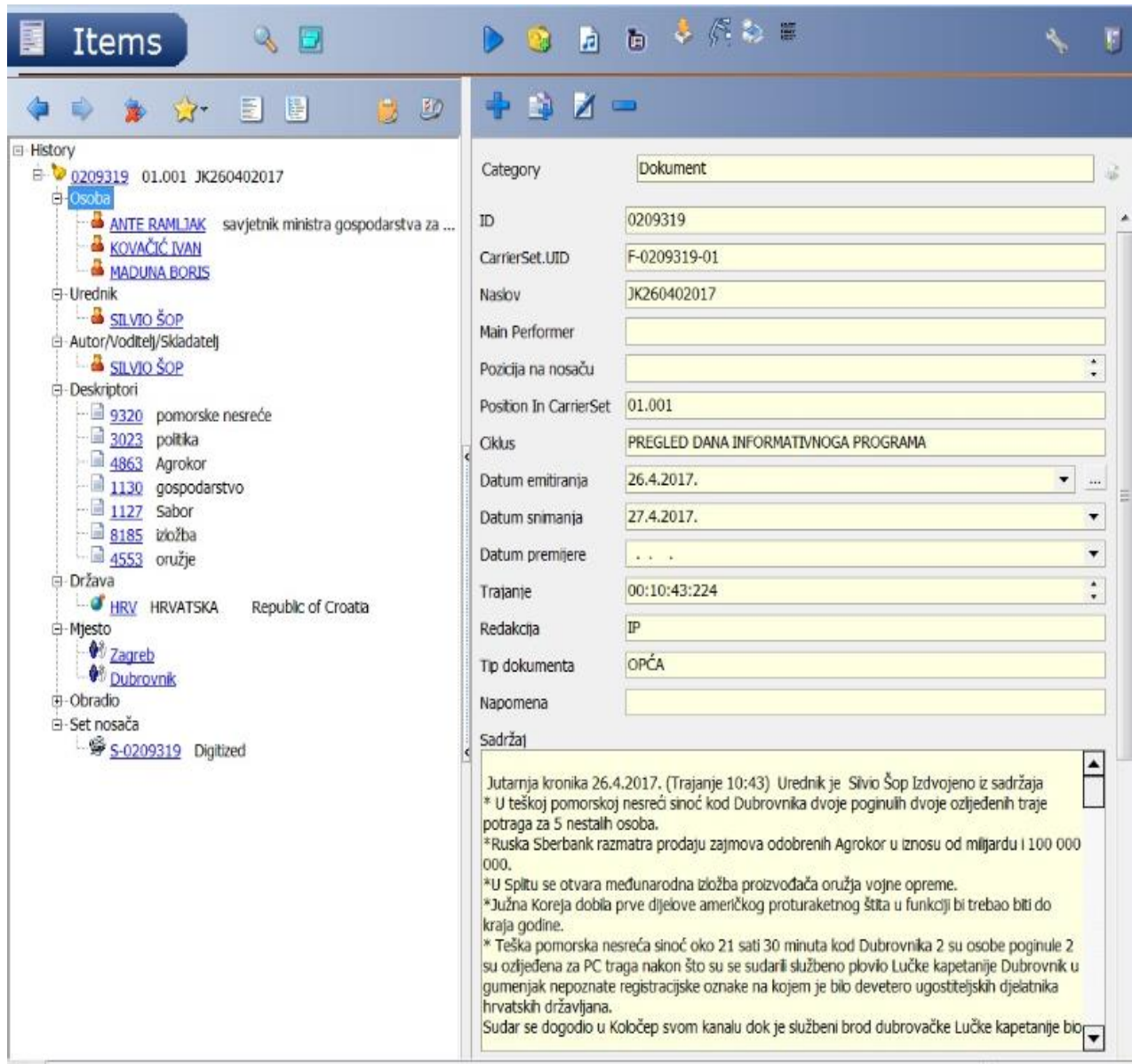
Slika 30 prikazuje masku 4 fono gradiva Glazbene dokumentacije. Na lijevom dijelu slike nalaze se datoteke koje samim nazivom prikazuju što se u njima nalazi te je kao naziv kao takav specifičan za Glazbenu dokumentaciju. Drugi dio slike prikazuje metapodatke unesene u sustav.

Slika 30. Maska 4 prikaza fono gradiva Glazbene dokumentacije ³⁹

³⁹ Ibid.

Slika 31 prikazuje masku fono gradiva Govorne dokumentacije. S lijeve strane se nalaze folderi Osoba, Urednik, Autor/Voditelj/Skladatelj, Deskriptori, Država, Mjesto. A s desne strane slike se nalaze metapodaci uneseni u sustav. A kao takav od velikog značaja je Sadržaj jer se u njemu nalazi veliki broj dodatnih informacija.

Slika 31. Maska prikaza fono gradiva Govorne dokumentacije ⁴⁰

⁴⁰ Ibid.

3.2.5. Notno, foto, multimedijalno i drugo gradivo

Ovaj odjel je nastao izdvajanjem službi Biblioteka, Fototeka i novinska dokumentacija iz dotadašnjeg TV arhiva te službe Notno gradivo koja je do tada djelovala u sklopu Glazbene produkcije. Glavni ciljevi odjela su omogućiti korištenje notnog, foto, multimedijalnog i drugog gradiva u procesu proizvodnje unošenjem u sustav digitalne proizvodnje odnosno digitalnu biblioteku i arhiv, dugovječnost arhivskih materijala te sigurnost, pretraživost i dostupnost materijala. Misija odjela je da obrađuje i arhivira foto, notne, tiskane i druge materijale, produkcijsku dokumentaciju, multimedijske sadržaje i druge materijale na konvencionalnim i nekonvencionalnim medijima.

Poslovi odjela su:

- vođenje nototeke,
- upravljanje bibliotečnim fondom,
- obrada i pohrana multimedijanskog gradiva,
- digitalizacija, migracija i upravljanje zapisima i medijima,
- obrada i pohrana knjiga foto, notne i novinske dokumentacije te drugog gradiva na konvencionalnim medijima,
- meta dokumentiranje sadržaja, dokumenata i zapisa te izrada fizičkih kopija,
- arhiviranje zapisa i dokumenata te mikrofilmske dokumentacije,
- organizacija spremišta,
- ostali informacijski i dokumentacijski poslovi,
- upravljanje foto i novinskom dokumentacijom,
- nabava knjiga.

Navedene poslove obavljaju Multimedija i drugo gradivo (Fototeka, Notno gradivo), Novinska dokumentacija i Biblioteka.

Od 1930. godine se prikupljaju notni zapisi od prvih oformljenih glazbenih ansambala i pohranjuju se u konvencionalnom obliku odnosno na papiru. Tako se i izdaju korisnicima arhiva odnosno izvođačima glazbenih izvedbi u koncertnim programima četiriju ansambala HRT-a. Spremišni prostori sadrže oko 20.000 arhivskih jedinica hrvatskih i inozemnih izdavača, skladatelja. Notni zapisi su klasificirani, stručno obrađeni i pretraživi u bazi glazbenih naslova aplikacije Meridio.

U sklopu TV Dokumentacije 1975. godine je nastala Fototeka koja broji oko 500.000 dokumenata koji prikazuju rad i razvoj televizije i radija, a digitalizirana je polovica gradiva.

Na intranet HRT-ovim stranicama Biblioteka ima svoju stranicu na kojoj se nalazi e-knjižni fond koji je dostupan korisnicima odnosno djelatnicima HRT-a te se na toj stranici izdaje i mjesečni bilten. Od 1964. godine Biblioteka prikuplja i obrađuje knjige s posebnim osvrtom na zbirke kao što su rječnici, leksikoni i enciklopedije, a danas raspolaže s preko 33.000 naslova najrazličitijih tema.

Novinska dokumentacija sakuplja, obrađuje, klasificira, odlaže, selekcionira i čuva članke iz časopisa, dnevnih novina i tjednika. Posebno se obrađuju i čuvaju biografije, a novinska dokumentacija danas radi u potpuno digitaliziranom okruženju. Fond sadrži oko 7 milijuna članaka i podsjetnik je na različita zbivanja u posljednjih 50-ak godina.

Slika 32 prikazuje Osnovno pretraživanje foto dokumentacije. S lijeve strane su navedeni Općeniti podaci, Osnovni podaci o slici i Dodatni podaci o slici. Svaki od njih ima navedene podstavke. Općeniti podaci; Naslov, Komentar, Datum unosa, Unio. Osnovni podaci o slici; Autor, Događaj, Osobe, Opis, Grad, Država, Napomene, Broj prikaza, Broj dohvata. Dodatni podaci o slici; Vlasni, Porijeklo, Redakcija, Novinar, Izvor, Obradio, Kvaliteta, Format, Ima negativ, Datum arhiviranja, Datum snimanja, Tehnika, Visina i Širina.

Osnovno pretraživanje

Novo pretraživanje

Prikaži isječak slike :

Kategorija : Foto dokumentacija

Tezaurus :

Uključi djecu

Općeniti podaci

Naslov : sadrži

Komentar : sadrži

Datum unosa : Datum na do

Unio : sadrži

Osnovni podaci o slici

Autor : sadrži

Događaj : sadrži

Osobe : sadrži

Opis : sadrži

Grad : sadrži

Država : sadrži

Napomene : sadrži

Broj prikaza : ječnako

Broj dohvata : ječnako

Dodatni podaci o slici

Vlasnik : sadrži

Porijeklo : sadrži

Redakcija : sadrži

Novinar : sadrži

Izvor : sadrži

Obradeno : ječnako

Obradio : sadrži

Kvaliteta : sadrži

Format : sadrži

Ima negativ : ječnako

Datum arhiviranja : Datum na do

Datum snimanja : Datum na do

Tehnika : sadrži

Visina : ječnako

Širina : ječnako

Slika 32. Maska 1 prikaza pretraživanja foto dokumentacije ⁴¹

⁴¹ Hrvatska radiotelevizija (HRT) Arhiv. (18.5.2017.)

Slika 33 prikazuje primjer ispunjenog osnovnog pretraživanja foto dokumentacije s upisanim podacima u navedene rubrike.

Pretraživanje | Moje mapice | Postavke | Pomoć

Brao pretraživanje

Detalji dokumenta

Povratak | Prikaz dokumenta | Štampaj na PC

Osnovne dokumenta za *zvijezde pjevaju*

Dodatne	
Autor	licenci BBC-ja
Događaj	glazbeni show "zvijezde pjevaju"
Osoba	marja husar, goran navojec
Opis	Natjecatelji druge sezone glazbenog showa "zvijezde pjevaju", emisije koja je rađena po licenci BBC-ja; marja husar, goran navojec u prvoj emisiji.
Grad	Zagreb
Država	HRVATSKA
Napomena	
Broj prikaza	0
Broj dohvata	0
Vlasnik	da
Pojedlo	demosaće
Redakcija	redakcija zabavnog programa
Novinar	
Izvor	digitalna fotografija
Obrađeno	NE
Obrađio	Jelena Marinovic
Kvaliteta	DESS
Format	JPG
Ima negativ	NE
Datum otkrivanja	16.04.2009
Datum snimanja	01.01.2008
Tehnika	u boji
Visina	1884
Širina	1349

Osnovne	
Šifra dokumenta	1447347
Naziv dokumenta	zvijezde pjevaju
Komentar	
Dokument dočuo	FAAdmin
Datum dostavljanja dokumenta	16.04.2009
Zauzeće na disku	33870
Naziv originalne datoteke	tempimg.jpg
Kategorija	FOTO_DOKUMENTACIJA
Vlasnik dokumenta	FAAdmin
Datum zadnje promjene	16.04.2009
Zadnju promjenu napravio	FAAdmin

BCC
Copyright © 2002-2009
BCC Banquet d.o.o.

merid

Slika 33. Maska 2 prikaza foto dokumentacije ⁴²

⁴² Ibid.

Slika 34 u gornjoj alatki prikazuje Kriterije pretraživanja, a u sljedećoj rubrici su Rezultati pretraživanja. Postoji mogućnost upisa Sadržaj dokumenta, zatim Podaci iz dokumenta i Podaci o dokumentu koji obuhvaćaju dolje prikazane metapodatke.

Slika 34. Maska prikaza Novinske dokumentacije ⁴³

⁴³ Ibid.

4. IIS medijskog arhiva

U dosadašnjoj analizi na primjerima ekranskih formi IIS-a su prikazani metapodaci koji se unose prilikom obrade zapisa te na osnovu kojih su vidljivi podaci za pretraživanje određenog arhivskog zapisa. Promatrajući i uspoređujući podatke na prethodnim ekranima izvedena je tablica koja daje prikaz metapodataka u četiriju analiziranih informacijskih sustava (Fono, AV, Foto, Novine). Tablica 1 prikazuje metapodatke koji su prisutni u sva četiri sustava, ali i one metapodackoji su karakteristični samo za jedan odnosno dva sustava kako bi se uočila razlika. Prisutnost određenog metapodatka u navedenom sustavu je označena oznakom X. Što je više metapodataka koji su prisutni u navedenim sustavima to je veća mogućnost integracije informacijskih sustava.

Tablica 1. Prikaz metapodataka IIS medijskog arhiva

Metapodaci	Fono	AV	Foto	Novine
1. Jezik	X	X		
2. Država	X	X	X	X
3. Opis		X	X	
4. Osobe	X	X	X	X
5. Autori	X	X	X	X
6. Grad	X	X	X	X
7. Napomena	X	X	X	X
8. Naslov/Naziv	X	X	X	X
9. Unio	X	X	X	X
10. Redakcija	X	X	X	X
11. Datum	X	X	X	X
12. Tip glazbe	X			
13. Vrsta novina				X
14. Ima negativ			X	

5. Rezultati istraživanja

Uspoređujući unesene metapodatke vidljive u gore tablici 1 može se zaključiti da ima dosta elemenata za realizaciju integriranog informacijskog sustava koji bi obuhvaćao sva četiri informacijska sustava. Osim prikazanih metapodataka koji su zajednički za sva četiri sustava, prikazani su i metapodaci koji su zajednički u dva sustava, odnosno metapodatak koji je relevantan za samo jedan sustav. Moglo bi se znatno više metapodataka navesti, ali budući da je sve prikazano u gore navedenim ekranima nije bilo potrebe za tim. Svaki od tih izostavljenih metapodataka najčešće je specifičan za jedan od sustava, dakle nije adekvatan za mogućnost integracije nego se može definirati kao dodatna informacija. Tako se može argumentirati razlog postojanja svakog od sustava za koji su važni određeni metapodaci koji ga specificiraju baš po tome. Svaki od metapodataka unesenih u tablicu bit će pojedinačno objašnjen.

Jezik je pretraživ u AV dokumentaciji te u Fono dokumentaciji koja obuhvaća i Glazbenu i Govornu dokumentaciju. U slučaju novina koje sadržavaju tekst na hrvatskom i na još nekom drugom jeziku, bilo bi dobro u napomenu staviti koji je jezik u pitanju i pod kojim naslovom. Na taj način bi se korisnicima dodatno skrenula pozornost prilikom pretraživanja.

Država ako se upiše punim nazivom je jedan od metapodataka na osnovu kojeg su pretraživa sva četiri sustava, ali ne može se puno time dobiti ako se traži određeni zapis.

Metapodatak **opisa** je zajednički bazi AV i Foto. Važno je kako arhivist opisuje zapis jer se iz opisa može puno toga saznati i dobiti potrebne informacije. Treba napomenuti da u Govornoj dokumentaciji ima podataka u opisanom sadržaju koji također nudi širok spektar informacija. Opis je najvažniji za fotografije s obzirom na to da je slika ne pretraživa. Npr. može se dati naziv slike HNK-restauracija i da se prikažu sve fotografije HNK, ali se mora specificirati u mjestu o kojem se HNK radi. Može biti, Zagreb, Osijek, Rijeka. Kada je riječ o osobama, kao metapodatak poklapa se u pretraživanju sve četiri baze sustava. Osobe definiraju puno ime i prezime onih osoba koje se pojavljuju ili o kojima je govora u emisiji, programu, fotografiji ili novinama.

Metapodatak o **autorima**, također je pretraživ u sva četiri sustava na osnovu kojeg se saznaje puno ime i prezime osobe odnosno autora koji je sudjelovao u izradi emisije, autora koji je zadužen za fotografiju i autora koji je zadužen za traženi tekst u novinama. Ova dva metapodatka su od izuzetno velike koristi prilikom pretraživanja integracijskog sustava. Kao takav može se objasniti na primjeru. Upiše se u tražilicu pod autori Oliver Mlakar, gdje će prikazati sve emisije u kojima je autor ili jedan od autora Oliver, a pod opciju osobe će prikazati sve emisije, fotografije i novinsku dokumentaciju gdje se Oliver pojavljuje ili gdje je govora o

njemu u nekoj emisiji ili tekstu. Tako se dobiva tražena informacija kao komplet prikaz u sva četiri sustava što štedi vrijeme dodatnog pretraživanja.

Metapodatak **grada** je zajednička poveznica. Na osnovu toga se može znati o kojem gradu je snimljena određena emisija, gdje su slikane fotografije odnosno koji grad je prikazan na tim fotografijama jer fotografija sama po sebi je nepretraživa. Ona kao takva mora biti dobro opisana kako ne bi došlo do problema konteksta.

Napomena kao metapodatak je pretraživa u sve četiri baze i kao takva trebala bi sadržavati sve one najbitnije karakteristike koje se ne navode u traženim metapodacima koji se ispunjavaju prilikom unosa zapisa.

Naslov/naziv je najčešći metapodatak koji se upisuje kada se pretražuje, ako se zna o kojem se tekstu, kompoziciji, emisiji ili fotografiji radi.

Metapodatak tko je **unio** zapis sam po sebi nije od prevelikog značaja za pretraživanje odnosno od značaja o informaciji traženog zapisa, ali je zajednički u sva četiri sustava. Kao takav može poslužiti ako se u medijskoj kući vode statistike tko od arhivista je najviše dokumenata obradio i unio u sustav.

Redakcija omogućava informacije o različitim folderima kao što su Politika, Ekonomija, Sport, Obrazovanje, Kultura, Pravosuđe, Zdravstvo, Domovinski rat, Dječji program, Religija itd. Unutar svakog foldera se može grupirati još datoteka, a unutar svake datoteke još grupiranih podataka. U svakom od tih foldera se nalaze datoteke.

Datum je od velike važnosti za ovakvu vrstu sustava neovisno govori li se o datumu emitiranja, datumu snimanja, datumu aktiviranja, datumu proizvodnje. Ovaj metapodatak može pomoći prilikom svake pretrage da se zna kada je što objavljeno, ako se npr. snima emisija kod Aleksandra Stankovića Nedjeljom u 2 i gost je Željko Kerum te se prilikom razgovora dođe na temu o nečemu što je dotični gospodin Kerum izjavio prije 5 godina na „taj i taj datum“, kako bi mu se u eteru moglo prikazati o čemu je riječ te ga podsjetiti na njegove izjave. Datum olakšava pretraživanje te omogućuje specificirati pretragu. Također je zajednički metapodatak u sva četiri navedena sustava. Ako se snima emisija o određenoj poznatoj ličnosti, za pretragu fotografija je također važan datum. Potrebno je prikazati karijeru te ličnosti gdje se kroz fotografije vidi kako je ličnost izgledala, gdje je i što radila jer to gledaoce najčešće i zanima i daje kompletnu sliku o osobi, nekada i sada. Ili se iz informativnog programa odredi datum i prosljedi arhivu da pronađu sve što se desilo na taj traženi datum.

Posljednja tri metapodatka su navedena kako bi se uočila razlika u sustavima budući da je svaki od metapodataka karakterističan za određeni sustav. Tako je **tip glazbe** značajka za Fono gradivo. Glazba može biti narodna, klasična, glazbena, efekti i produkcijska glazba. **Vrsta novina** je karakteristična za metapodatak o bazi podataka Novinske dokumentacije. Novine mogu biti dnevne, dvotjedne, dvomjesečne. Metapodatak **ima negativ** je specifičan samo za sustav Foto jer je jasno da se tu radi o negativu fotografije.

Kao što je već spomenuto na samom početku, navedeni su svi metapodaci koji su zajednički u četiri sustava. Ali kako bi se uočila razlika između metapodataka koji mogu biti zajednički i koji ne mogu, navedene su i donje tri značajke koje su samo i isključivo karakteristične za te sustave pretraživanja u kojima se nalaze.

Integrirani informacijski sustav medijskog arhiva bi trebao imati mogućnost pretrage prema navedenim metapodacima koji su zajednički u sva četiri sustava. To je dugotrajan i skup proces. Prvi korak je digitalizacija kompletne građe HRT-a kako bi bila dostupna korisnicima. Može se reći da bi taj projekt trebao biti precizno isplaniran gdje bi bilo više stručnjaka iz različitih oblasti uključeno. Nadalje, treba napraviti sučelje u kojem će biti sve dobro programirano i razrađeno kako bi se arhivistima i korisnicima olakšalo prilikom obrade zapisa, ali i pretraživanja. Posebno napravljen ekran bi imao mogućnost unosa svih metapodataka koji su važni za integraciju, a gore su pojedinačno objašnjeni. Kao rezultat pretraživanja mogu se prikazati folderi redakcija kako bi znalo u koju skupinu spada traženi zapis te omogućiti prikazivanje u sve četiri baze podataka informacije o traženom zapisu. Primjerice, traže se svi dostupni podaci televizijskih emisija, gostovanja na radiju, novinski članci i fotografije o Mihaelu Mikiću poznatom hrvatskom nogometašu. U tražilicu se upiše pod osobe Mihael Mikić i rezultat pretrage u polju redakcije sport prikaže sve moguće što je obrađeno iz sva četiri sustava te se tako dobiva, bez puno pretraživanja i gubljenja vremena, kompletna informacija.

Proučavajući informacijski sustav medijskog arhiva i svih mogućnosti indikacije za integraciju bilo bi dobro uz to sve dodati još Pravnu službu kao još jedan informacijski sustav. Kao takva, Pravna služba bi se bavila rješavanjem autorskih prava dramskog i dokumentarnog programa odnosno spovoza te autorskih djela dječjih emisija.

5.1. Komparativna analiza

Sve što se događa na televiziji i radiju mora ostati zabilježeno, u suprotnom nakon nekoliko desetljeća se toga više nitko neće niti sjećati. A kao što je već par puta spomenuto rad je usmjeren na izučavanje integriranog informacijskog sustava u domeni medijskog arhiva kao najvećeg i najznačajnijeg stvaratelja audiovizualnih zapisa. Audiovizualno gradivo je prilikom pretraživanja najkompleksnije, osim što obuhvaća najveći dio arhivskog fonda još je i specifično samo po sebi radi autorskih prava te vijesti koje ne spadaju pod autorska djela. Kako bi se došlo do podataka koji su zajednički sva četiri sustava, potrebno je precizno usporediti podatke koji se koriste u informacijskom sustavu AV, Fono, Foto i Novinske dokumentacije. Dobiveni rezultati su objašnjeni u tekstu, prikazani u tablici i dobar su temelj za realizaciju integracije. Da bi se to što bolje ostvarilo potrebno je digitalizirati cjelokupni arhivski fond, a prvi korak je izgradnja integracijskog sustava kako bi se olakšalo pretraživanje i tako uštedjelo vrijeme. Deskriptori su uvršteni kao kriteriji pretraživanja u sustav AV, Fono, Novine, ali u Foto nisu s obzirom na to da se sliku kao takvu ne može pretraživati. Ali je zato opis slike pretraživ. Sve je jedno s drugim povezano, pa tako ako je opis dobro napravljen, može se preko deskriptora doći do određenog rezultata. Kao aktivni element tezaurusa, deskriptor je dozvoljen kod indeksiranja i pretraživanja, a posebno je važno što nedvosmisleno prikazuje pojmovni sadržaj i tako omogućava relevantnu pretragu. Tezaurus kao strukturirani popis deskriptora za indeksiranje i pronalaženje građe za određeno područje postiže važne ciljeve i daje preciznost rezultata.

Iz konteksta integracije prikazano je kako je puno više prednosti za izgradnju integriranog informacijskog sustava poput lakšeg pretraživanja, bržeg pretraživanja, prikazani kriteriji za pretraživanje koji su dorađeni kako bi dali preciznije i relevantnije podatke, svi podaci na jednom mjestu uz Pravnu službu koja vodi brigu o autorskim pravima i licencama. Jedina mana integracije predstavlja dodatno obučavanje arhivista i korisnika budući da su navikli na ovaj način rada u ovom sustavu. HRT kao vodeća medijska kuća u državi treba imati moderniziran i stručno uređen medijski arhiv s obzirom koliko su arhivi bitni za čovječanstvo, za medije kao veliku svjetsku silu svake države ponaosob, a osobito za nadolazeće generacije kako bi se očuvalo nacionalno blago svega što se nekada događalo, što se sada događa i što će se događati.

5.2. Elaboracija hipoteze

U sklopu uvoda, postavljena je radna hipoteza o postojanju metapodatkovnog preklapanja četiriju analiziranih informacijskih sustava. Detaljnom analizom potvrđeno je postojanje 9 prisutnih metapodataka koji su zajednički u sva četiri sustava (Fono, AV, Foto, Novine). Na osnovu navedenog saznanja moguće je izraditi sučelje koje bi moglo znatnije olakšati obradu zapisa i njihovo pretraživanje. Dobro osmišljenim izgledom i funkcioniranjem sučelja omogućio bi se ekran unosa svih metapodataka koji su važni za integraciju. Budući da je radna hipoteza potvrđena, dokazan je visok stupanj moguće integracije u informacijskom sustavu medijskog arhiva s ciljem olakšavanja obrade zapisa i njihovog pretraživanja.

6. Zaključak

Informacija je mijenjala svijet i ljude, a neke su sačuvane još iz doba starih predaka kao dragocjen pokazatelj budućim generacijama kako se u dalekoj prošlosti stvaralo i živjelo. Sve što je do sada stvoreno trebalo bi biti sačuvano kako se s vremenom ne bi zaboravilo. Arhivi kao ustanove u kojima se prikuplja, čuva, štiti i obrađuje gradivo su od velike važnosti za narod i buduće naraštaje. Mediji kao veliki prijenosnik informacija su kompleksan pojam te omogućuju diseminaciju vijesti i audiovizualnog sadržaja za široku populaciju stanovništva. Informacijski sustav prikuplja, pohranjuje, obrađuje, čuva i isporučuje informacije važne za društvo i organizaciju tako da budu dostupne i upotrebljive svakome kome su potrebne. Uzevši u obzir integriranu svrhu arhiva, medija i informacijskog sustava, fokus proučavanja ovog diplomskog rada je usmjeren na integrirani informacijski sustav medijskog arhiva. Kao takav, medijski arhiv ima četiri informacijska sustava (Fono, AV, Foto, Novine), a svaki od njih metapodatke na osnovu kojih se pretražuju arhivski zapisi. Osnovni cilj rada je prikazati istraživanje četiri informacijska sustava medijskog arhiva HRT-a te prikazati obrađene metapodatke koji su zajednički u sva četiri sustava kako bi se dobio temelj za izradu integriranog informacijskog sustava i tako olakšalo pretraživanje.

Proučavajući i analizirajući informacijske sustave, potvrđeno je 9 metapodataka koji su zajednički u sva četiri sustava što dokazuje visok stupanj moguće integracije. Utvrđenim mogućim stupnjem integracije informacijskih sustava i njihove učinkovitosti upravljanja arhivskim djelatnostima te mogućnosti efikasnijeg upravljanja medijskim arhivskim gradivom postignut je cilj rada i svrha istraživanja. Integracijom tih sustava djelatnicima i korisnicima moglo bi biti plakšano pretraživanje s obzirom da bi putem jednog sustava mogli dobiti sve podatke o traženom događaju. Temeljem do sada navedenog može se zaključiti da uređeni integrirani informacijski sustav medijskog arhiva ima smisla kako za medijske djelatnike tako i za nadolazeće generacije.

Zahvala

Došao je dan i posljednje obveze studiranja, obrane drugog diplomskog rada. Na samom početku prikupljanja literature i odlaska u Hrvatsku radioteleviziju (HRT) istražiti baze podataka arhiva sve je bilo zanimljivo i uzbudljivo. Jedva sam čekala početi raditi na tome. Međutim stvari nikada ne idu u smjeru kako bi mi voljeli i željeli. Imala sam problema sa zdravljem i proces oporavka je bio dug, a samim tim i moja posvećenost u radu. U konačnici sam izgubila i volju za pisanjem rada s obzirom da nije bilo kako sam željela i koliko sam se trudila to završiti. Zahvaljujući mojoj predivnoj mentorici Ljerki Luić koja je prije svega predivna osoba, a samim time i mentorica. Osoba puna topline, razumijevanja, toplih riječi i motivacije. Mentorica koja me je svojom tolerancijom i razumijevanjem osvojila i koja mi je dala snagu da nastavim dalje. Svaki put kada smo razgovarale naučila sam od nje nešto novo. Žena koja ima znanje i moć prenošenja znanja drugima. Hvala joj na svemu.

Hvala predivnom profesoru Hrvoju Stančiću koji je uvijek s dokumentacijom i pravilima fakulteta brz te uvijek dostupan i voljan pomoći svojim studentima. Profesor koji mi je od prvog dana diplomskog studija bio posebno drag i čiji su mi kolegiji bili teži od ostalih, ali poučni i od velike koristi za moju struku. I sada mi je za pisanje diplomskog rada dobro došlo znanje iz kolegija PLANOS koji drži prof. Stančić.

Hvala cijeloj ekipi HRT arhiva koji su mi omogućili istraživanje.

Posebno hvala mojim roditeljima (posvećen im je prvi diplomski rad) koji su od početka mog školovanja bili uvijek tu za mene, moj vjetar u leđa, moj temelj i moje sve. Hvala mojoj sestri koja me je hrabro bodrila i kada sam padala i gubila volju. Hvala mom momku koji mi je bio neopisiva podrška u teškom periodu koji je iza mene, znajući da želi da mu postanem supruga motivirao me je da što prije napišem rad kako bi ušli u zajednički život. Hvala mojim divnim iskrenim prijateljicama koje su me slušale na svakoj kavi i vjerovale u mene da ću sve uspješno privesti kraju. Posebno sam žalosna što ovaj meni važan događaj u životu nije doživjela moja bakuta koju sam najviše voljela. Nažalost, za vrijeme pisanja rada napustila nas je i otišla na drugi svijet. Jako mi nedostaje, ali vjerujem da je moj anđeo čuvar i da bi bila jako ponosna na mene. Bilo je puno uspona i padova, trnovit put, ali upornost, borba i želja su me dovele do toga da s ponosom i velikom zahvalnošću kažem da sam još jednom došla do svog cilja.

Literatura

- 1) Bubenik, Branko. Arhiviranje audiovizualnih dokumenata i promjene televizijskih tehnologija : doktorska disertacija. Zagreb : Filozofski fakultet, 1997.
- 2) Bubenik, Branko. Audiovizuelna dokumentacija televizije : magistarski rad. Zagreb : Centar za studij bibliotekarstva, dokumentacije i informacionih znanosti, 1984.
- 3) Čengić, V. HTV Archive and Meridio eDRM. // Ppt prezentacija : BCC Services Dostupno na: <http://slideplayer.com/slide/6128744/> (27.10.2017.).
- 4) Domović, R., Metodologija provođenja informacijskih operacija. // National Security And The Future : Case Studies, (Svezak 16, br.2-3, 2015.). Dostupno na: http://www.nsf-journal.hr/Online-Issues/Case-Studies/id/1169/metodologija-provoenja-informacijskih-operacijabrsvezak-16-br2-3-2015#.Wq_1_ujwbIU
- 5) Duranti, Luciana. Arhivski zapisi : teorija i praksa. Zagreb : Hrvatski državni arhiv, 2000.
- 6) FIAT/IFTA. Dostupno na: <http://fiatifta.org/> (7.10.2017.)
- 7) HRT Hrvatska radiotelevizija. Dostupno na: <http://www.hrt.hr/> (28.1.2018.)
- 8) HRT Leksikon radija i televizije. Naklada Ljevak. Dostupno na: <http://obljetnica.hrt.hr/leksikon/>
- 9) Hrvatski državni arhiv. Kategorizacija stvaratelja arhivskog gradiva. // Narodne novine. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_04_42_1391.htm (28.9.2017.)
- 10) IFLA. Smjernice za audiovizualnu i multimedijску građu u knjižnicama i drugim ustanovama. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2005. Dostupno na: <https://www.ifla.org/files/assets/hq/publications/professional-report/80-hr.pdf> (15.10.2017.)
- 11) Klasić, K.; Klarin, K. Informacijski sustavi : načela i praksa. Zagreb : Intus informatika, 2009.
- 12) Mihačić, S. Audiovizualni arhiv Informativnog programa Hrvatske televizije u digitalnom okruženju : zadaća i značaj. // Arhivski vjesnik 50 (2007), str. 33-44.
- 13) Mihačić, Snježana. Audiovizualni arhiv informativnog programa HTV-a – nastanak, standardi odabira i obradbe, digitalizacija : magistarski rad. Zagreb : Filozofski fakultet, 2009.
- 14) Pavlić, Mile. Informacijski sustavi. Zagreb : Školska knjiga, 2014.

- 15) Pažanin, Iva. Obrada AV gradiva na primjeru HRT-a : diplomski rad. Zagreb : Filozofski fakultet, 2015.
- 16) Pendleton, J.C. Integrated information system. 1971. // Proceedings. Dostupno na: <https://www.computer.org/csdl/proceedings/afips/1971/5078/00/50780491.pdf> (1.10.2017.).
- 17) Srića, Velimir. Uvod u sistemski inženjering. Zagreb : Informator, 1988.
- 18) Stančić, H. Planiranje i oblikovanje sustava za upravljanje gradivom (PLANOS). // Ppt prezentacija : Razvoj informacijskih sustava za očuvanje e-gradiva, (18.10.2017.)
- 19) Zakon HR, Zakon o arhivskom gradivu i arhivima. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/373/Zakon-o-arhivskom-gradivu-i-arhivima> (28.9.2017.)

Popis slika

Slika 1. Shannonov shematski prikaz komunikacijskog procesa	6
Slika 2. Životni ciklus / razvoj IS prema fazama	9
Slika 3. Okolinski model	10
Slika 4. Maska primjera Matičnog lista 1.dio	20
Slika 5. Maska primjera Matičnog lista 2.dio	21
Slika 6. INDOK Meridio početna maska	22
Slika 7. INDOK Meridio Maska za pretraživanje	23
Slika 8. INDOK Meridio odabir maske za unos metapodataka	24
Slika 9. INDOK Meridio ekran 1 standardnog unosa metapodataka	25
Slika 10. INDOK Meridio ekran 2 standardnog unosa metapodataka	26
Slika 11. INDOK Meridio ekran 3 metapodataka standardnog unosa	27
Slika 12. INDOK Meridio ekran 4 metapodataka standardnog unosa	28
Slika 13. INDOK Meridio ekran primjera dnevničkog unosa	29
Slika 14. INDOK Meridio pretraga s postavljenim upitom	30
Slika 15. Meridio dokument dobiven pretragom 1. dio	31
Slika 16. Meridio dokument dobiven pretragom 2. dio	32
Slika 17. Meridio dokument dobiven pretragom 3. dio	33
Slika 18. Meridio pretraga – izbornik baze i poglavlja unutar baze AV ARHIV	34
Slika 19. Spremište AV medija-početna maska	38
Slika 20. Maska za unos novog AV medija	40
Slika 21. Maska za posudbu AV medija	41
Slika 22. Maska za pretraživanje podataka o AV mediju	42
Slika 23. Maska za pretraživanje podataka o posudbi AV medija	44
Slika 24. Maska za prikaz rezultata pretraživanja	46
Slika 25. Maska za pretraživanje emisija	47
Slika 26. Maska za pretraživanje medija	48
Slika 27. Maska 1 prikaza fono gradiva Glazbene dokumentacije	50
Slika 28. Maska 2 prikaza fono gradiva Glazbene dokumentacije	51
Slika 29. Maska 3 prikaza fono gradiva Glazbene dokumentacije	52
Slika 30. Maska 4 prikaza fono gradiva Glazbene dokumentacije	53
Slika 31. Maska prikaza fono gradiva Govorne dokumentacije	54
Slika 32. Maska 1 prikaza pretraživanja foto dokumentacije	57
Slika 33. Maska 2 prikaza foto dokumentacije	58
Slika 34. Maska prikaza Novinske dokumentacije	59

Popis tablica

Tablica 1. Prikaz metapodataka IIS medijskog arhiva.....	60
---	-----------

Izvori slika

- 1) Domović, R., Metodologija provođenja informacijskih operacija. // National Security And The Future : Case Studies, (Svezak 16, br.2-3, 2015.). Dostupno na:
http://www.nsf-journal.hr/Online-Issues/Case-Studies/id/1169/metodologija-provoenja-informacijskih-operacijabrsvezak-16-br2-3-2015#.Wq_1_ujwbIU
(1.10.2017.)
  - 2) Preuzeto iz prezentacije Razvoj informacijskih sustava za očuvanje e-gradiva prikazana na kolegiju Planiranje i oblikovanje sustava za upravljanje gradivom (PLANOS), slide 13. 8.10.2017.)
  - 3) Preuzeto iz prezentacije Razvoj informacijskih sustava za očuvanje e-gradiva prikazana na kolegiju Planiranje i oblikovanje sustava za upravljanje gradivom (PLANOS), slide 22. (8.10.2017.)
- Od 4. do 34. slike; Hrvatska radiotelevizija (HRT) Arhiv. (18.5.2017.)

INTEGRIRANI INFORMACIJSKI SUSTAV MEDIJSKOG ARHIVA

Sažetak

Fokus diplomskog rada usmjeren je na izučavanje uloge integriranih informacijskih sustava (IIS) u domeni medijskih djelatnosti, točnije medijskog arhiva. U uvodnom dijelu je opisan predmet i cilj rada, hipoteza, izvori i metode prikupljanja podataka te struktura. Naredna poglavlja opisuju pojmove: informacija, informacijski sustav, cilj informacijskog sustava, temeljna načela informacijske integracije, prednosti i mane IIS. U središnjem dijelu rada kroz ekrane, prikazana su četiri informacijska sustava medijskog arhiva Hrvatske radiotelevizije (AV, TV, Foto, Novine) koji su sagledani s aspekta integracije. Završni dio rada prikazuje tablicu upoređenih podataka na osnovu kojih se preražuje u sva četiri sustava. Na taj način se pruža mogućnost primjene integracije i dostupnosti informacija u gore spomenutim sustavima što nadalje omogućava bržu i lakšu pretraživost arhivskih zapisa. Dobiveni rezultati će biti primijenjeni na srodne arhivske djelatnosti te će se na taj način utvrditi stupanj integracije informacijskih sustava i njegove učinkovitosti upravljanja arhivskim djelatnostima i upravljanja medijskim arhivskim gradivom.

Ključne riječi: integrirani informacijski sustav, medijski arhiv, audiovizualno gradivo, HRT

INTEGRATED INFORMATION SYSTEM OF THE MEDIA ARCHIVE

Summary

The focus of the master thesis is directed on studying the role of integrated information systems (IIS) in the field of media activities, more accurately media archives. Subject and purpose of the work, structure, hypothesis, sources and methods of data gathering are described in introductory part, while the next chapters describe the following concepts: information, information system, information system objective, fundamental principles of information integration, advantages and disadvantages of IIS. In the central part, through applications' screen shots, four information systems of Croatian Radiotelevision media archives (AV, Phono, Photo, Newspapers) are presented, which are observed from the aspect of integration. In the final part a table of compared data on the basis of which all four systems can be searched is given. Thus, it is possible to apply the integration and achieve better level of availability of information in the aforementioned systems, which further enables faster and easier search of archival records. The obtained results will be applied to related archival activities and determine a degree of integration of information systems and its effectiveness in managing archival activities and managing archival media materials.

Key words: integrated information system, media archive, audiovisual material, HRT